

ALTER VILÁG

MÓDRA

PÖRGESD MEG A FÖLDGÖMBÖT!

TANANYAG AZ IGAZSÁGOS ÉS
FENNTARTHATÓ JÖVŐÉRT

FALUS KATALIN,
MARTON ÉVA,
STEFÁNY JUDIT

SZERKESZTETTE: ÚJSZÁSZI GYÖRGYI

SZERZŐK: Falus Katalin, Marton Éva, Stefány Judit

KÉSZÍTETTE: az Anthropolis Egyesület az Afrikaért Alapítvány megbízásából

SZERKESZTŐ: Újszászi Györgyi

GRAFIKA: Benes Mátyás

KIADÓ: Afrikaért Alapítvány

FELELŐS KIADÓ: France Mutombo Tshimuanga

CÍM: 1239 Budapest, Grassalkovich út 232.

E-MAIL: afrikaert@afrikaert.hu

HONLAP: www.afrikaert.hu; hu.getupandgoals.eu

A kiadvány az Európai Bizottság anyagi támogatásával jött létre a "Get up and Goals! Global education time: an international network of learning and active schools for SDGs" (azonosító: CSO-LA/2017/388-124) projekt keretén belül. A kiadvány nem tükrözi az Európai Bizottság hivatalos véleményét. A tartalomért a felelős kiadó és a szerzők viselik a felelősséget.

ISBN 978-615-00-4526-9

TARTALOM

6	GLOBÁLIS KLÍMA-VÁLTOZÁS ÉS ÉN
8	FORGATÓKÖNYV
12	MELLÉKLETEK
18	NŐK ÉS FÉRFIAK A VILÁGBAN
18	ELSŐ FOGLALKOZÁS – FORGATÓKÖNYV
24	MELLÉKLETEK
30	MÁSODIK FOGLALKOZÁS – FORGATÓKÖNYV
34	MELLÉKLETEK
44	NEMZETKÖZI EGYENLŐTLENSÉGEK
46	FORGATÓKÖNYV
50	MELLÉKLETEK
62	GLOBÁLIS VILÁG – MENEKÜLT KÉRDÉS
64	ELSŐ FOGLALKOZÁS – FORGATÓKÖNYV
68	MELLÉKLETEK
74	MÁSODIK FOGLALKOZÁS – FORGATÓKÖNYV
78	MELLÉKLETEK

GLOBÁLIS KLÍMA- VÁLTOZÁS ÉS ÉN

 JAVASOLT ÉLETKOR	12-14 ÉVESEK	 JAVASOLT CSOPORTMÉRET	OSZTÁLY- KERET
 HELYIGÉNY	NINCS SPECIÁLIS, OSZTÁLYTEREM	 IDŐKERETEK	2X45 PERCES ÓRA ÉS HÁZI FELADAT
 ESZKÖZIGÉNY	• digitális eszközök, képek, filmrészletek lejátszásához; • a házi feladathoz számítógép, amelyen állóképekből filmet lehet készíteni és hozzá hangot felvenni		
 A FOGLALKOZTATÁS CÉLJA	tudatosítani, hogy a klímaváltozás mindannyiunkat érint és feladatunk van vele		
 VÁRHATÓ EREDMÉNYEK	minden diáknak lesz véleménye, elkötelezettsége a klímaváltozás értékelésével kapcsolatban		
 VÁRHATÓ NEHÉZSÉGEK	a digitális történetmesélés technikájának elsajátítása nem mindenki számára lesz egyszerű		
 TANTÁRGYI KAPCSOLÓDÁS	• Informatika: Írott és audiovizuális dokumentumok létrehozása; Információkeresés (5.-6. évfolyam) • Természetismeret: A Föld és a Világegyetem (5.-6. évfolyam) • Technika, életvitel és gyakorlat • Erkölcstan: A technikai fejlődés hatásai (5.-6. évfolyam) • Helyem a világban; Mi dolgozunk a világban? (7.-8. évfolyam) • Történelem: Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése (8. évfolyam)		
 FELHASZNÁLHATÓ FORRÁSOK	• KOMPASZ Kézikönyv a fiatalok emberi jogi képzéséhez • digitális történetmesélés irodalma		

FORGATÓKÖNYV

IDŐ (PERC)	TANÁRI TEVÉKENYSÉG	DIÁK TEVÉKENYSÉG	A TEVÉKENYSÉG CÉLJA, FEJLESZTENDŐ KOMPETENCIÁK
---------------	--------------------	---------------------	--

I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE

	Egy gombolyag fonállal a kézben megkérni a diákokat, hogy álljanak körbe.	A tanár a játékmester, a diákok az utasításnak megfelelően járnak el.	Tudatosítani, hogy az élet egyes elemei hogyan függenek össze; felkelteni a figyelmet a téma iránt
--	---	---	--

II. A TARTALOM FELDOLGOZÁSA

II./1	A játék után ültessük körbe a diákokat és mondják el, hogy mi minden jutott eszükbe a játék közben	A játék keltette érzések megbeszélése	Önreflexió, érzések verbális kifejezése
II./2	Megkérjük a diákokat, hogy vegyék elő a telefonjukat, megnyitunk https://www.mentimeter.com szófelhő-készítőjét, írják be azokat a szavakat, amelyek a klímaváltozás kifejezésről eszükbe jut.	Közös gondolkodás, szófelhő készítése	
II./3	Megkérjük a diákokat, hogy alkossanak párokat. Párokból keressetek rá a klímaváltozás kifejezésre és böngésszenek és válasszanak valami, olyat a témából, amit fontosnak tartanak	Okostelefon, tablet, számítógép segítségével párokból információt gyűjtenek	Információgyűjtés, válogatás
II./4	A párokból csináljunk két csoportot. A csoporton belül „rapid randit” vezényeljük	Fél-fél percben mindenki elmondja, hogy mit tart a témában a legfontosabbnak	lényegkiemelés
II./5	Megnézünk közösen egy tudományos videoklippet		szövegértés

III. ÖSSZEGZÉS, ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS

III/1	A házi feladat kiadása: A feladat egy vlog vagy digitális történetmesélés módszerével készíteni egyedül vagy párban egy 2 perces klippet készíteni GLOBÁLIS KLÍMAVÁLTOZÁS ÉS ÉN címmel		audiovizuális dokumentum létrehozása
III/2	Jó lenne, ha a diákpárok a szövegeket átküldenék és a tanár beleolvashatna a hangfelvétel elkészítése előtt.		

MUNKAFORMÁK ÉS MÓDSZEREK	ESZKÖZÖK, MELLÉKLETEK		KIPRÓBÁLÓ TANÁR MEGJEGYZÉSE, VÉLEMÉNYE
	TANÁR (T1, T2 STB.)	DIÁK (D1, D2 STB.)	
Játék – Az élet szövedéke	T1: Játékleírás		
beszélgetés			
párban	T2: minta		
fél osztály/csoport			
közös filmnézés	T3: film elérhetősége		
házi feladat: a szöveg megírása, képgyűjtés és a történet megszerkesztése	T4 háttéranyagok a digitális történetmesélés módszeréhez		

IDŐ (PERC)	TANÁRI TEVÉKENYSÉG	DIÁK TEVÉKENYSÉG	A TEVÉKENYSÉG CÉLJA, FEJLESZTENDŐ KOMPETENCIÁK
---------------	--------------------	---------------------	--

II. A TARTALOM FELDOLGOZÁSA – 2. ÓRA

II./1	Kisorsoljuk a bemutatás sorrendjét	Bemutatják a párok a történeteiket	figyelem
-------	------------------------------------	------------------------------------	----------

III. ÖSSZEGZÉS, ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS

III/1	Körbe ültetjük a diákokat és megbeszéljük, hogy milyen érzéseik voltak a film készítése közben és azt, hogy mit tanultak		
-------	--	--	--

MUNKAFORMÁK ÉS MÓDSZEREK	ESZKÖZÖK, MELLÉKLETEK		KIPRÓBÁLÓ TANÁR MEGJEGYZÉSE, VÉLEMÉNYE
	TANÁR (T1, T2 STB.)	DIÁK (D1, D2 STB.)	
közös filmnézés			

MELLÉKLETEK

T1

A gyakorlat levezetése

A gyakorlat két részből áll: 1. – az élet szövedékének létrehozása, 2. – ennek lerombolása

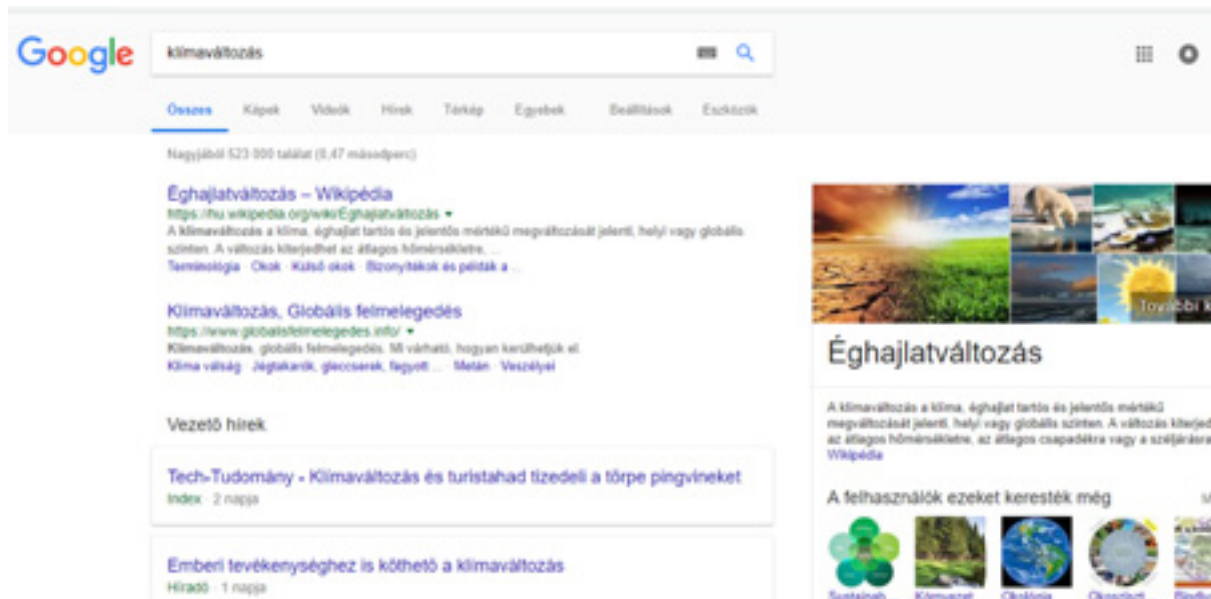
1. rész

1. Kérjük meg a résztvevőket arra, hogy álljanak körbe
2. Magyarázzuk el, hogy létre kell hozniuk az élet szövedékének modelljét.
3. A csoportsegítő kezd. Tartsuk a gombolyagot a kezünkben, és nevezzük el egy zöld-növénynek, például káposztának.
4. Fogjuk meg a madzag végét, és dobjuk a gombolyagot valakinek a körben, aki elkapja azt. Most egy egyenes zsineg feszül a csoportvezető és egy résztvevő között.
5. Az adott résztvevőnek meg kell neveznie egy állatot, amelyik káposztát eszik, például a hernyó. Kezében tartva a zsineget, tovább kell dobni a gombolyagot egy harmadik személynek a körben.
6. Ennek a harmadik résztvevőnek meg kell neveznie egy állatot, amelyik megeszi a hernyót, például egy madár, vagy ha tud, mondhat egy bizonyos fajta madarat is, mint például a rigó. Ezt követően tovább kell dobni a gombolyagot egy negyedik résztvevőnek.
7. Folytassuk a játékot, hogy a gombolyag keresztül-kasul járja a résztvevők által formált kört egészen addig, amíg kialakul egy összevissza átszótt szövet, az élet szövedéke.

2. rész

1. Fogjuk az ollót, és kérjük meg a résztvevőket arra, hogy mondjanak konkrét példákat: mi sérti meg az élet szövedékét, például a farmgazdaságok mellett épülő autópályák, vagy a tőkehal túlzott mértékű halászata.
2. Minden egyes példánál ejtsünk egy vágást a hálón.

T2

T3

Az éghajlatváltozás okai és következményei (HU)

Hans Joachim Schellnhuber professzor, a klímakutatással foglalkozó Potsdam Intézet igazgatója beszél az éghajlatváltozás okairól és következményeiről, valamint arról, hogy mit tehetünk ellene.

www.youtube.com/watch?v=F6R4dAmBUZI

(utolsó megnyitás: 2018. augusztus 14.)

T4

A digitális történetmesélés módszertanához:

Digitális történetmesélés.

<https://tki.hu/nemzetkozi/6577/digitalis-tortenetmeseles>

(utolsó megnyitás: 2018. augusztus 14.)

Lanszki Anita: Digitális történetmesélés és tanulói tartalom(re)konstrukció

<http://folyoiratok.ofi.hu/uj-pedagogiai-szemle/digitalis-tortenetmeseles-es-tanuloi-tartalomrekonstrukcio>

(utolsó megnyitás: 2018. augusztus 14.)

Molnárné Kövér Ibolya: Digitális történetmesélés az oktatási nevelési folyamatban

3. DST a történelem és társadalomismeret tanításában

<http://www.osztalyfonok.hu/cikk.php?id=1965>

(utolsó megnyitás: 2018. augusztus 14.)

T5

Az egyik lehetőség digitális történet összeállítására, ha powerpointban dolgozunk. Ez minden gépen adott.

PowerPoint - Fényképalbum (oktatóvideó)

www.youtube.com/watch?reload=9&v=1JHogKWCac4

(utolsó megnyitás: 2018. szeptember 1.) segítségével láthatjuk a készítés lépéseit.

Ha van lehetőségünk letölthetjük HitFilm Express: Free editing & VFX software - fxhome.com oldalról a hasonló nevű software-t, amely a címében is látszik, ingyenes és kiválóan alkalmas a filmkészítésre.

https://www.iskysoft.us/lp/filmora-video-editor/?gclid=Cj0KCQiAzePjBRCRARIsAGkrSm5fwZbUjy12yb7ebdJRNAa6q-RsxPEkOu5RZBrJ0JVnzqeS31hVs0AaAnXqEALw_wcB

További lehetőség, ha online dolgozunk, használhatjuk a powtoon nevű felületet. Ez inkább animáció készítésére alkalmas. Van előfizetés változata is, de az ingyenes elegendő. A használatát a saját tutorialján kívül elmagyarázza a Mivel készítsünk animált videót? Ráadásul online és könnyedén? c. klip

www.youtube.com/watch?v=879mP8Byvu8

(utolsó megnyitás: 2018. szeptember 1.)

IGAZ VAGY HAMIS?

Döntsd el az alábbi állításokról,
hogy igazak vagy hamisak!

VÁLASSZ EGY JELET ÉS RAJZOLD A NÉGYZETBE!

A feladat elvégzése után ugyanezt a jelet rajzold ide!

☐

	ÁLLÍTÁS	IGAZ	HAMIS
1.	Éghajlatváltozás alatt azt értjük, hogy az évszakok váltakoznak.		
2.	Az ózonlyuk szűkülése komoly veszéllyel fenyegeti a Földet.		
3.	A savas esővízzel mérgező anyagok kerülnek a talajba.		
4.	Minél kisebb az ökológiai lábnyom, annál tudatosabban használsz a Föld értékeit.		
5.	Ha szelektíven gyűjtöd a szemetet, csökkented a klímaváltozással járó problémákat.		
6.	Az e-szemét alatt az élelmiszerhulladékot értik.		

KARIKÁZD BE A MEGFELELŐT!

A feladat elvégzése előtt vagy után töltötted ki:

ELŐTTE

UTÁNA

A photograph of a man and a woman walking through a crowded market at night. The man is on the left, wearing a light-colored shirt, and the woman is on the right, with her hair glowing from a strong light source. The background is filled with market stalls and people, creating a bokeh effect.

NŐK ÉS FÉRFIAK A VILÁGBAN

 JAVASOLT ÉLETKOR	13-14 ÉVESEK	 JAVASOLT CSOPORTMÉRET	OSZTÁLY-KERET
 HELYIGÉNY	NINCS SPECIÁLIS, OSZTÁLYTEREM	 IDŐKERETEK	2X45 PERCES FOGLALKOZÁS
 ESZKÖZIGÉNY	digitális eszközök filmrészletek, képek levetítéséhez, internet hozzáférhetőség, filcek, tábla, csomagolópapír, postit,		
 A FOGLALKOZTATÁS CÉLJA	Rámutatni, hogy a nők és férfiak között nemcsak biológiai, hanem társadalmi különbségek is vannak, amik a mai napig globális problémákként jelennek meg.		
 FEJLESZTENDŐ KOMPETENCIÁK	digitális kompetenciák, kommunikáció, szövegértés, vita-kultúra, együttműködés		
 VÁRHATÓ EREDMÉNYEK	A diákok megismerik a nemi egyenlőtlenség/egyenlőség fogalmát, különböző nézőpontokból feldolgozva a témát saját véleményét alakítanak ki a témakörön belül. A munka során megismerik a téma több aspektusát (jogi, családi, vallási, munkaerőpiaci), önálló véleményt formálnak, vitatkoznak, megismerik az összefüggéseket és ellentmondásokat.		
 VÁRHATÓ NEHÉZSÉGEK	• időkeret tartása • nehéz téma, nagyon sok az előítélet, a nemi sztereotípiák,		
 TANTÁRGYI KAPCSOLÓDÁS	• földrajz: „az ember szervezete és egészsége” férfi és női szerepek (8.) • történelem: A globalizáció (8.) Társadalmi szabályok (8.) • erkölcstan: társadalmi együttélés, társadalmi egyenlőtlenségek (5-6.) Helyem a világban (7-8.) • informatika: informatikai eszközök használata-problémamegoldás informatikai eszközökkel (7-8.) • magyar nyelv és irodalom		
 FELHASZNÁLHATÓ FORRÁSOK	• index.hu/i2/#bloghu/szabadnem/2018/10/05/nem_a_gyerekek_teszik_tonkre_a_nok_karrierjet_hanem_a_ferfiak • 24.hu/kulfold/2016/10/07/a-vilag-kislanyai-egyetlen-nap-alatt-160-millio-oraval-tobb-hazimunkat-vegeznek-mint-a-fiuk/ • youtu.be/DIjjmqmWWq0 • www.facebook.com/jacobacsivilaga/videos/288345488682656 • bubbl.us		

ELSŐ FOGLALKOZÁS FORGATÓKÖNYV

IDŐ (PERC)	TANÁRI TEVÉKENYSÉG	DIÁK TEVÉKENYSÉG	A TEVÉKENYSÉG CÉLJA, FEJLESZTENDŐ KOMPETENCIÁK
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE			
7 perc	Memória - játék. A tanár megalakítja 4-6 fős csoportokat és ismerteti a játékot.	A diákok a csoportjaikban játszanak, majd osztályszinten megbeszélnek a játék tanulságait.	memóriafejlesztés és figyelem-koncentráció az alapfogalmak bevezetése
10 perc	Gondolkodásfejlesztő játék. Ismerteti a játékot.	A diákok az előző kis-csoportokban játszanak, majd osztályszinten megbeszélnek a játék tanulságait.	fogalmi kapcsolatok létesítése az alapfogalmak bevezetése
5 perc	Fogalomtérkép készítése a tanár vezetésével az előző játékokban felmerült - a témába tartozó - fogalmakkal.	A diákok összegyűjtik az eddig szóba került fogalmakat és a tanárral együtt elkészítik a fogalomtérképet.	a fogalmak fogalomtérképbe rendezése

MUNKAFORMÁK ÉS MÓDSZEREK	ESZKÖZÖK, MELLÉKLETEK		KIPRÓBÁLÓ TANÁR MEGJEGYZÉSE, VÉLEMÉNYE
	TANÁR (T1, T2 STB.)	DIÁK (D1, D2 STB.)	
csoporthoz játék, majd osztályszintű beszélgetés	T1 A memóriajáték menete		
pár vagy csoporthoz játék, majd osztályszintű beszél- getés	T2 A gondolkodásfej- lesztő játék menete		
osztályszintű tevé- kenység	számítógép, papír, filc, projektor, inter- net hozzáférés https://bubbl.us/ T3 Segédeszköz a foga- lom/gondolattérkép készítéshez		

IDŐ (PERC)	TANÁRI TEVÉKENYSÉG	DIÁK TEVÉKENYSÉG	A TEVÉKENYSÉG CÉLJA, FEJLESZTENDŐ KOMPETENCIÁK
---------------	--------------------	---------------------	--

II. A TARTALOM FELDOLGOZÁSA

II./1 10 perc	Szövegértés 1 A tanár kiosztja a szöveget és ismerteti a feladatot.	A tanulók egyénileg elolvassák a kapott szöveget, majd páros munkában a szöveggel kapcsolatos kérdéseket foglalmaznak meg. Ezután négyes csoportok alakulnak a párokból, és közösen megbeszélik előzetes munkájukat, majd kiválasztják a szerintük a szöveg lényegéhez legjobban kapcsolódó három kérdést.	lényegkiemelés kérdésfelvetéssel
II/2 10 perc	Szövegértés 2 Kiosztja a négy fele vágott szöveget a négyfős csoportoknak és ismerteti a feladatot.	A tanulók a szakértői mozaik szabályai szerinti négyes csoportokban feldolgozzák a kapott szövegrészeket.	lényegkiemelés, plakátkészítés

III. ÖSSZEGZÉS, ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS

3 perc	Kilépő cédula készíttatése a tanulókkal: mi volt a leglényegesebb számomra a mai órából Házi feladat ismertetése: a tanulók nézzék meg D3 videót	A tanulók	
--------	---	-----------	--

MUNKAFORMÁK ÉS MÓDSZEREK	ESZKÖZÖK, MELLÉKLETEK		KIPRÓBÁLÓ TANÁR MEGJEGYZÉSE, VÉLEMÉNYE
	TANÁR (T1, T2 STB.)	DIÁK (D1, D2 STB.)	
egyéni, pár és csoport- munka majd osztályszintű beszélgetés	T4 Ahol a nő az úr a háznál	D1 Szövegértés 1 Ahol a nő az úr a háznál	
csoportmunka – fordított szakértői mozaik mód- szerrel, majd osztályszintű beszélgetés	T5 Nők hátránya a munkaerőpiacon	D2 Szövegértés 2 Nők hátránya a munkaerőpiacon	
		D3 https://zanza.tv/ magyar-nyelv/retorika/kulturalt-vita	

MELLÉKLETEK

T1

A memóriajáték menete

A tanulók 4-6 fős csoportokban dolgoznak. A férfi-nő témakörön belül különböző témájú (pl. férfiakra jellemző tulajdonságok, nőkre jellemző tulajdonságok, női ruhatár részei, férfi ruhatár részei, férfi - női sportok, férfi -női foglalkozások stb.) nyolc elemből álló listákat készítenek. A csoportok kiválasztott tagjai kétszer (ha nehezíteni akarjuk, akkor csak egyszer) felolvassák a listájukat a többieknek, majd az ismételt olvasásnál kihagynak egy elemet a felsoroltakból. A tanulóknak az a feladatuk, hogy felírják, mi maradt ki az adott listáról. Ha minden csoport listája elhangzott már mindkét módon, akkor osztályszinten megbeszéljük, ténylegesen mi maradt ki az egyes listákból. A beszélgetésben térjünk ki arra is, hogy mi volt a feladat lényege: memorizálás és figyelemkoncentráció. Beszélgessünk arról is, hogy az érintett témakörök mennyiben takarnak a nők és a férfiak közti tényleges különbségeket, illetve mennyiben sztereotípiák csupán.

T2

A gondolkodás fejlesztő játék menete

GONDOLKODÁSFEJLESZTÉS – JÁTÉK

A párban vagy csoportban is játszható játék lényege: fogalmi kapcsolatok létesítése adott témakörben.

Mindenki három üres papírt kap. Az egyikre egy tetszőleges – a nők-férfiak témakörbe tartozó – kérdést ír, a másikra egy főnevet. A kérdéseket és a főneveket külön-külön kupacokban összekeverik, majd mindenki húz egy kérdést és egy főnevet. A játék célja, hogy a húzott kérdésre a húzott főnév felhasználásával adjon választ az üres papíron. A kérdéseket és a válaszokat felolvassák, és az értelmes (emellett lehet érvelni) válaszokat ponttal jutalmazták. Vita esetén a tanár, illetve az osztály szavazással dönt. Az a játékos-pár/csoport nyer, amelyiknek a játék/adott idő végén a legtöbb pontja van.

A játék végén beszélgetés Tetszett-e ez a játék? Miért igen/nem? Miről szólt? Miért kérdez az ember? Mitől jó egy kérdés? Van-e rossz/értelmetlen kérdés? Mit fogadtak el értelmes válaszként? Azonos-e az értelmes és az igaz válasz? Mi dönti el a válasz igazságtartalmát? Lehet-e igaz/hamis egy kérdés? Van-e válasz minden kérdésre? Mit tanultak ebből a játékból?

T3

Segédeszköz a fogalom/gondolattérkép készítéshez

Gyarmathy Éva: Gondolatok térképe:
www.ekt.bme.hu/BeruTerv/gondolatterkep.pdf

T4

Ahol a nő az úr a háznál – szövegértés 1

LÉNYEGKIEMELÉS – KÉRDÉSFELTEVÉSEL

A tanulók egyénileg elolvassák a tanár által adott szöveget (Ahol a nő az úr a háznál), majd páros munkában a szöveggel kapcsolatos kérdéseket fogalmaznak meg. Ezután négyes csoportok alakulnak a párokból, és közösen megbeszélik előzetes munkájukat, majd kiválasztják a szerintük a szöveg lényegéhez legjobban kapcsolódó három kérdést.

Végén osztályszintű beszélgetés. Mi volt a feladat? Hogyan láttak a szöveggel kapcsolatos kérdések megfogalmazásához (pl. mondatról mondatra haladva fogalmaztak meg kérdéseket, vagy a konkrét szövegtől elszakadva tettek fel kérdéseket)? Hogyan választották ki a három leglényegesebb kérdést? Miért gondolták, hogy pont azok a leglényegesebbek? Minden szövegre lehet/tudnak kérdéseket feltenni? Szoktak-e kérdéseket megfogalmazni, amikor valami új ismerettel találkoznak? Ha nem, mit gondolnak, miért nem? Van-e a gyerekek életében olyan időszak, amikor sokat kérdeznek? Mikor? Miért kérdeznek, és vajon miért hagyják abba? Fontos lenne-e, hogy a tanulók is kérdezzenek az iskolában? Más lenne ettől az iskola? Jobb lenne egy ilyen iskola? Miért?

D1

Szövegértés 1

Ahol a nő az úr a háznál

foldrajzmagazin.hu/tarsadalom-nepek-kulturak/

[ahol-a-no-az-ur-a-haznal/](#)

2016/01/06 16:15

FoldrajzMagazin

Khasi lányok (Fotó: Wikipedia)

Van egy település a sok csapadékáról híres Khasi-hegységben India északkeleti részén, a határ közelében. Itt nőuralom van.

Mawlynnong a falu, amelyben néhány száz khasi lakos él anyai leszármazáson alapuló rend szerint.

A khasiknál a vagyon, a családfői rang anyáról leányra öröklődik. A legfiatalabb leány öröklí a vagyont, a férj költözik a feleség otthonába és a gyermek az anyja családnevét veszi fel.

A lányok 11-12 éves korukig a falu iskolájában tanulnak, majd ha az állam fővárosában járnak középiskolába és főiskolára, tanulmányaik befejezése után azonban hazatérnek a faluba, hogy gondoskodjanak szüleikről.

A khasi lány választ férjet és nem fordítva. Akkor sem kell pironkodnia, ha később elvállal és egyedülálló nőként él. Ha viszont a családban nem születik leánygyermek, akkor azt a családot „kihaltnak” hívják, mert minden leányágon öröklődik.

Az antropológusok szerint ez a „nőuralom” azokból az időkből származik, amikor a khasi nők több férfival éltek, ezért nehéz volt eldönteni, hogy ki az apa. Valószínű, hogy az okok között szerepel az is, hogy a férfiak a háborúskodásuk miatt gyakran távol voltak a családjuktól, így nem tudtak gondoskodni róluk.

T5

Nők hátránya a munkaerőpiacon Szövegértés 2

LÉNYEG KIEMELÉS FORDÍTOTT SZAKÉRTŐI MOZAIKKAL

Vázlat(plakát)készítés kooperatív csoportmunkában a fordított szakértői mozaik elnevezésű módszerrel:

- A csoportokon belül a tanulók A, B, C, D jeleket kapnak.
- Minden csoport a cikk más-más részét dolgozza fel, és plakátot (vázlatot) készít belőle.
- Az azonos betűjelűek új csoportot alkotnak, és plakáttól plakátig vándorolnak.
- Mindig az magyaráz a többieknek, aki az adott plakát készítésében részt vett.

D2

Nők hátránya a munkaerőpiacon Szövegértés 2

femina.hu/terasz/nok-munkaeropiacon

Hihetetlen, hogy 2017-ben még itt tartunk: a nők képzetesebbek, de kevesebbet keresnek a férfiaknál. Még mindig megdöbbentő hátránnyal indulnak a munkaerőpiacon.

Tamás Katalin

2017.10.08.

Forrás: MTI

Képzettebbek a nők

Az OECD-tagállamokban a 25-34 éves korosztályban a felsőfokú végzettséggel rendelkező nők száma 11,9 százalékponttal haladja meg a férfiakét. Ugyanakkor a 15-64 éves korosztályban a munkaerő-piaci részvételben a férfiak aránya 12,2 százalékponttal magasabb, a vállalati vezetők körében pedig 37,7 százalékpont a különbség a férfiak javára.

Az öt évvel ezelőtti, 2012-es tanulmányban az OECD-tagállamok kijelölték a nemek közötti egyenlőtlenségek három legfontosabb témakörét: a nők elleni erőszak, a férfiak és nők fizetése közötti jelentős különbség, valamint a fizetéssel nem járó munka, például a háztartási munka egyenlőtlen megosztása.

Számos ország kiemelten kezeli ezeket a kérdéseket, a legtöbben a nőket sújtó erőszak ellen léptek fel, de egyes országok tettek intézkedést annak érdekében is, hogy több nő kerüljön az állami és magánszektorban vezetői posztokra.

Tudatos lépések a tanítás ügyében

Bizonyos előremozdulás történt a tanulmány szerint. A legtöbb OECD-tagállamban erősebb törvények és szabályok vonatkoznak a munkahelyi zaklatásokra. Több országban, köztük Ausztráliában, Németországban, Olaszországban, Japánban, Mexikóban és Nagy-Britanniában lépéseket tettek annak érdekében, hogy a lányokat nagyobb arányban bátorítsák a reáلتantárgyak, így a természettudományok, technika, mérnöki tudományok és matematika választására, a fiúkat pedig az oktatás és az egészségügy felé terelik.

- Minden országnak megvan a maga nehézsége a nemek közötti egyenlőség megteremtésében. Az igazi áttörés eléréséhez meg kell változtatnunk az állami politikákat a sztereotípiákkal, a hozzáállással és a magatartással együtt - mutatott rá Miguel Ángel Gurría, az OECD főtitkára a szerdán kiadott tanulmányban.

Több eséllyel indul egy férfi

Az utóbbi évtizedekben egyre több nő vállalt munkát, de az összes OECD-tagállamban nagyobb eséllyel indulnak a férfiak a munkaerőpiacon. A nők nagyobb valószínűséggel dolgoznak részmunkaidőben, kevésbé valószínű, hogy vezető tisztségbe kerüljenek, gyakrabban éri őket faji megkülönböztetés, és kevesebbet keresnek.

Kevésbé valószínű, hogy nők vállalkozást nyissanak, és a nők által vezetett vállalkozások a férfiakénál általában kevesebb bevételt termelnek. Az anyaság jelentősen mértékű negatív hatást gyakorol a nők munkaerő-piaci részvételére, fizetésére és szakmai előmenetelére.

Az OECD szakértői szerint a nemi egyenlőség megteremtése nemcsak társadalmi, hanem gazdasági érdek is. Ha 25%-kal csökkenteni tudják a nők és a férfiak munkaerő-piaci részvételi aránya közötti különbséget, az 1 százalékponttal emelheti az OECD-országok gazdasági növekedését a 2013-2025-ös időszakban, ha pedig meg tudják felezní, akár 2,5 százalékpontos GDP-többletet érhetnek el. Ha a vállalkozók száma kiegyenlítődik a férfiak és a nők között, a globális GDP 2%-kal, 1500 milliárd dollárral ugorhat meg.

MÁSODIK FOGLALKOZÁS

FORGATÓKÖNYV

IDŐ (PERC)	TANÁRI TEVÉKENYSÉG	DIÁK TEVÉKENYSÉG	A TEVÉKENYSÉG CÉLJA, FEJLESZTENDŐ KOMPETENCIÁK
---------------	--------------------	---------------------	--

I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE

I/1. 3 perc	Székes játék – a tanár előkészíti és levezeti játékot, és moderálja a beszélgetést	A tanulók részt vesznek a játékban és megbeszélnek élményeiket	A cél, hogy a tanulók saját maguk megélik az esélyegyenlőtlenséget és beszéljenek róla
I/2. 3 perc	Családi szerepek 4-5 fős csoportokat alakít (tetszőlegescsoportalakítás) és elmondja a feladatot: a csoportok a kiosztott papírokra írják fel, milyen családon belüli szerepek jellemzik a nőket és a férfiakat	Közös megbeszélés alapján csoportonként felírják a fogalmakat	A feldolgozás előkészítése
I/3 10 perc.	Videó nézés a tanár megmutatja a videó-részletet és beszélgetést kezdeményez: mi a közös az általuk leírtak és a videó között /mit éreztek a film nézésekor	Megnézik a videót, részt vesznek a beszélgetésben	A téma iránti érdeklődés felkeltése
I/4 2 perc.	Videó nézés A tanár megmutatja a videót.	Megnézik a videót	A témafeldolgozás előkészítése

II. A TARTALOM FELDOLGOZÁSA

II./1 10 perc	Vita Tanár a vita lebonyolítása előtt egy rövid beszélgetésben feleleveníti a tanulókkal a házi feladatként megtekintett videó tanulságait. Állítás: Addig esély sincs a munkahelyi egyenlőségre, amíg a családban, otthon egyenlőtlenség van.	A tanulók felidéznek a videóban látott legfontosabb tudnivalókat.	Témafeldolgozás „Sarkok”vita keretében
------------------	---	---	--

MUNKAFORMÁK ÉS MÓDSZEREK	ESZKÖZÖK, MELLÉKLETEK		KIPRÓBÁLÓ TANÁR MEGJEGYZÉSE, VÉLEMÉNYE
	TANÁR (T1, T2 STB.)	DIÁK (D1, D2 STB.)	
Játék és megbeszélés	T1: Játékleírás		
csoportos munka	nagy méretű papír, színes filcek T2: Feladatleírás		
frontális munka	kivetítő/projektor biztosítása T3: „Gondoskodni együtt jó”		
frontális munka	kivetítő biztosítása T4: „Férfi-női sze- repek”		
Osztályszintű megbeszélés	T5: Nem a gyerekek teszik tönkre a nők karrierjét, hanem a férfiak T6: A világ kislányai egyetlen nap alatt 160 millió órával több házimunkát vé- geznek, mint a fiúk T7: A vitamódster- ről általában T8: A „Sarkok” vita menete		
Vita			

IDŐ (PERC)	TANÁRI TEVÉKENYSÉG	DIÁK TEVÉKENYSÉG	A TEVÉKENYSÉG CÉLJA, FEJLESZTENDŐ KOMPETENCIÁK
---------------	--------------------	---------------------	--

II. A TARTALOM FELDOLGOZÁSA

II/2 14 perc	Munkafüzet feldolgozása A tanár szabadon választ a Munkafüzet 1-6. sz. feladatai közül órai elvégzésre annyit amennyi belefér az időbe, a többi feladható házi feladatnak. Mindenképpen javasoljuk 7. feladat elvégzését tanórai keretben.	A tanulók a feladatleírás szerint elvégzik a kijelölt feladatokat.	A téma feldolgozása sokféle feladat keretében
II/3			
II/4			
II/5			

III. ÖSSZEGZÉS, ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS

III/3 perc	Fogalomtérkép készítésére 4/5 fős csoportokat hoz létre	A csoportok megnézik az első foglalkozás elején készített fogalomtérképet és kiegészítik, korrigálják azt az azóta tanultak fényében. A csoportonként készített fogalomtérképeket osztályszinten összevetik, megvitatják, végül közös fogalomtérképet készítenek	Összegzés interaktív módszer használata
------------	--	--	--

MUNKAFORMÁK ÉS MÓDSZEREK	ESZKÖZÖK, MELLÉKLETEK		KIPRÓBÁLÓ TANÁR MEGJEGYZÉSE, VÉLEMÉNYE
	TANÁR (T1, T2 STB.)	DIÁK (D1, D2 STB.)	
egyéni munka	internet elérés	D1: munkafüzet	
Csoport és frontális munka	számítógép, papír, filc, projektor, inter- net hozzáférés https://bubbl.us/	számítógép, papír, filc, projektor, inter- net hozzáférés https://bubbl.us/	

MELLÉKLETEK

T1

Játékleírás

Rendezzük úgy a terem (esetleg a folyosót, ha a teremben nem lehetséges), hogy a székek (annyi széket használunk, ahány tanuló van az osztályban) egyenlő számban egymás melletti 2 oszlopban álljanak. A tanulókat is osszuk el az oszlopok mögé lehetőleg egyforma számban. Minden oszlop más feladatot kap.

1. oszlop: mindenki kerülje meg az összes széket és álljon vissza a helyére
2. oszlop: mindenki kétszer kerülje meg az összes széket és álljon vissza a helyére.

A verseny nyilvánvalóan 1. oszlop győzelmével zárul.

Beszéljük meg a tanulókkal, hogy mi történt, hogyan élték meg az esélyegyenlőtlenséget, azok, akiknek kedvezett és azok, akiknek nem.

Ha a tanár úgy látja jónak, a beszélgetés után verseny lebonyolítható egyenlő feltételekkel is.

T2

Feladatleírás - Családi szerepek

Tanár 4/5 fős csoportokat alakít,
mindegyik csoportnak ad egy nagyméretű papírt

- a tanulók felírják, milyen férfi és női szerepek jellemeznék szerintük egy családot
- a csoportok bemutatják a feladatot
- a papírokat egy nagy táblára helyezik el
- összegzik a felírtakat

T3

Videó - „Gondoskodni együtt jó”

T4

Videó - „Férfi-női szerepek”

Férfi-női szerepek modern szemmel
youtu.be/DljjmqmWWq0

T5

Nem a gyerekek teszik tönkre a nők karrierjét, hanem a férfiak

...AMIKOR NEM VESZIK KI A RÉSZÜKET AZ OTTHONI FELADATOKBÓL

2018. október 05. - A. R.

A cím szándékosan provokatív – olvasd végig a posztot, hogy megértsd. Egy népszerű amerikai feminista írását adjuk közre magyar fordításban. Jessica Valenti a Feministing blog alapítója, több könyv szerzője. E posztban rámutat, mennyivel jobban járna mindenki (igen, a férfiak is!), ha a gyerekevelésben fele-fele arányban venne részt az apa és az anya.

Az anyaság körül keringő **legártalmasabb mítoszok egyike** az, hogy a gyerekek tönkreteszik a nők karrierjét. Azt mondják a nőknek, hogy vagy választaniuk kell a munkájuk és a gyerekvállalás között, vagy pedig a legproduktívabb éveiket „szerepszonglörködéssel”, a munka-magánélet közti folyamatos „egyensúlyozással” fogják tölteni.

Azoknak viszont, akiket hidegen hagynak az efféle cirkuszi mutatványok, érdemes egy kissé más megvilágításban is szemügyre venni a dolgokat. Vtalojában nem az anyaság, és nem is a gyerekek azok, amik tönkretehetik egy nő karrierjét és a személyes ambícióit.

Hanem a férfiak, akik nem hajlandóak elvégezni a rájuk eső otthoni feladatokat.

Ha régen az apák végezték volna az otthoni feladatokat az anyák helyett, a nők karrierje ma az egekben szárnyalna. Ahhoz, hogy ez utóbbit elérjük, nem szabad többé „egyensúlyozási” nehézségként kereteznünk az anyák munkahelyi gondjait.

Ehelyett arról kell beszélni, hogy a nők szakmai érvényesülése útjában valójában a férfiak otthoni munkától való berzenkedése áll.

Igen, **tudjuk, hogy a férfiak többet tesznek ma, mint az elmúlt években**: a felmérések szerint körülbelül hetente nyolc órát töltenek el gyerekgondozással, azaz háromszor annyit, mint amennyit az apák 1965-ben vállaltak. (Bár jegyezzük meg, az adatok maguktól a férfiktól származnak, akik pedig hajlamosak

túlbecsülni, mennyi házimunkát és gyerekgondozási feladatot végeznek.)

Az, hogy a férfiak többet tesznek, nem jelenti azt hogy eleget is.

A fejlődés ellenére **az anyák ma is csaknem kétszer annyi időt töltenek** ezekkel a feladatokkal, mint amit a férfiak, azaz heti tizennégy órát.

És nem minden szülői feladat konkrét vagy jól körülhatárolt. Abban, hogy gyerekeid vannak, a legnehezebb a folyamatos mentális készenlét.

Könnyű például felosztani, ki pakol a gyereknek uzsonnát vagy ki öltözteti fel reggel. De valakinek azt is számon kell tartani, hogy mikor kell egy egésznapos kirándulásra ebédet is csomagolni, vagy mikor kell új fehérneműt, edzőcipőt venni.

Hány apát ismersz, aki tudja a gyereke cipőméretét?

Az ilyen jellegű **„láthatatlan munka” szinte mindig a nőkre hárul**. És keveset beszélünk arról, milyen hatással van a szakmai életükre.

Képzeld csak el, hogy a bevásárlólista és fogorvos helyett többet agyalhatnál a munkáddal kapcsolatos kreatív ötleteiden!

Az anyáknak még az is kiváltság, hogy arra gondoljanak, amire akarnak.

Tanulmányok arra is rámutatnak, hogy az apáknak jelentősen több szabadidejük marad, mint az anyáknak.

Az anyák ilyenkor is különböző feladatokat végeznek el és gyereket gondoznak. **Míg az apák a szabadidejüket a hobbiiknak és a pihenésnek szentelik.**

Ez is összefügg a karrierrel: azok, akiknek több idejük van pihenésre és kreatív dolgokra, jobban teljesítenek a munkahelyen is.

Elég csak néhány, kifejezetten nőket sújtó munkahelyi retorzióra gondolni: az anyákat kevesebb eséllyel veszik fel, mint azokat, akiknek nincs gyerekük és mikor gyerekük lesz, a fizetésüket csökkentik. 2017-es tanulmányok szerint a fizetési különbségek szinte teljes mértékben az anyaságnak tulajdoníthatóak.

A másik oldalról viszont a férfiaknak, úgy tűnik, több pénzük lesz, ha gyereket vállalnak.

Az egyéni és a rendszerszintű diszkrimináció továbbra is fennáll az anyák ellen, és ez **komolyan gátolja a nőket** abban, hogy sikerrel érvényesüljenek a nyilvános szférában.

A munkahelyi diszkrimináció ellen azonban ma már szerencsére szót emelünk. És ami még fontosabb, egyre többen tartják fontosnak, hogy ne maradjon következmények nélkül.

Az viszont, hogy a férfiak kevésbé veszik ki a részüket a gyereknevelésből, ugyan szintén köztudott, ám a helytelenítés kevésbé jellemző. **Gyakran például azt halljuk elmarasztalás helyett, hogy a nők egyszerűen „gondoskodóbbak”.**

Annyit mondhatok, semmiféle személyes kiteljesedés nincs abban, hogy észben tartod, a lányodnak új hajgumi kell, vagy hogy mindjárt kinövi a szandálját. Nincs különösebb öröm a pelenkacserében vagy apró körmök levágásban sem.

Az, hogy a nők jobban odafigyelnek ezekre a dolgokra, valószínűleg azért van, mert tudják, hogy nem a férjeikre néznek majd ferde szemmel, ha a gyerek óriásira nőtt körmökkel vagy kinőtt cipőben megy iskolába. Hanem rájuk, az anyukákra.

Az embereknek végre fel kéne hagynia azzal a meggyőződéssel, hogy mi, nők azért végezzük el a gondoskodó munkák nagyrésztét, mert erre vágyunk.

Azért végezzük el, mert elvárják tőlünk. Mert elítélnék minket, ha nem tesszük.

És leginkább azért, mert borzasztóan nehéz olyan férfitpartnert találni, aki hajlandó **egyenlően kivenni a részét** ezekből a feladatokból.

Felejtjük tehát el, hogy az anyaság vet véget a nők karrierjének.

Nem, nem a szülőség intézménye nehezíti meg az előrejutást a munkában.

Nem is a gyerekeink.

Hanem az, hogy addig esély sincs a munkahelyi egyenlőségre, amíg otthon egyenlőtlenség van.

Nem arról van szó, hogy a nők túl sokat akarnak. Hanem arról, hogy a férfiak túl sokat vesznek el.

Fordította: Szekér Gitta

https://index.hu/i2/#bloghu/szabadnem/2018/10/05/nem_a_gyerekek_teszik_tonkre_a_nok_karrierjet_hanem_a_ferfiak

T6

Videó

A világ kislányai egyetlen nap alatt 160 millió órával több házimunkát végeznek, mint a fiúk

24.hu/kulfold/2016/10/07/a-vilag-kislanyai-egyetlen-nap-alatt-160-millio-oraval-tobb-hazimunkat-vegeznek-mint-a-fiuk/

T7

A vitamódszerről általában

A vita az oktatás egyik leghatékonyabb módszere, hiszen kialakítja a résztvevőkben a saját álláspont melletti érvelés, a másik fél meghallgatása, a mérlegelés, a tolerancia és az empátia képességeit. Ezekre a kompetenciákra minden értelmiséginek szüksége van,

Sikeres a vita csak akkor lehet, ha a résztvevők:

- egymásnak ellentmondó véleményeket képviselnek,
- közel azonos információval rendelkeznek a témáról,
- nyitottan, előítélet mentesen reagálnak minden érvre,
- elfogadják a vitavezető személyét.

Az oktató, mint vitavezető nagyon fontos szerepet játszik. Ő az, aki:

- javaslatot tesz a témára,
- provokatív kérdéseivel előkészíti a vitát,
- kidolgozza a vita menetének szabályait,
- vázolja a várható eredményeket,
- feszültségmentes hangulatot igyekszik teremteni
- aktivizálja a hallgatókat,
- nyomon követi az érveket és a fair play betartását,
- kiemeli az előremutató érveket,
- felismeri a kompromisszum lehetőségét,
- lezárja a vitát.

Nagyon fontos, hogy semleges maradjon, nem mondhatja el saját álláspontját, ismernie kell a résztvevőket az érdekes felvetés érdekében.

www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0050_12_modszertan/ch02s22.htm

T8

A „Sarkok” vita menete

Tartalma, lényege

A sarkok olyan együttműködésen alapuló tanulási eljárás, vitatechnika, amely egy téma kapcsán különféle állásfoglalás megfogalmazására, az álláspontok melletti érvelésre vagy cáfolásra, tehát a vélemények ütköztetésére késztet. Fejleszti a tanulók érvelni tudását, ugyanakkor a vitapartner érveinek meghallgatására, átgondolására, elfogadására nevel. Magában foglalja a véleményváltás lehetőségét is, amennyiben mások gondolatai, érvei elég meggyőzőnek bizonyulnak. A feladat a diáktól elkötelezettséget, a véleménye melletti kiállást követel, ugyanakkor rugalmasságot, az érvrendszer folyamatos újragondolását is, ami akár álláspontja megváltoztatását is eredményezheti. Az eljárás általában a reflektálási szakaszban használatos, de maga a folyamat a ráhangolódásra (előzetes ismeretek mozgósítása) és a jelentésteremtésre (az érvrendszer újraértelmezésének kényszere, újabb és újabb jelentések megteremtése) jellemző elemeket is tartalmaz.

Az alkalmazás menete

1. A téma kiválasztása után (amely kapcsolódhat olvasott szöveghez, előadáshoz, filmhez vagy a közvéleményt foglalkoztató valamilyen aktuális kérdéshez) a résztvevők egyénileg gondolkodjanak el a problémán, és háttértudásukat felhasználva alakítsák ki a tételmondatot, amely saját

álláspontjukat tartalmazza! Az önálló véleményalkotás a folyamat fontos része, bár a tanár is meghatározhatja a tételmondatot és a lehetséges álláspontokat.

2. A résztvevők egyénileg írásban rögzítsék érveiket, majd az ugyanazon véleményt képviselők foglalják el a terem egy sarkát! Így alakulnak ki a szembenálló sarkok.
3. A sarkokba rendeződött egyének megosztják érveiket csoporttársaikkal, és közös érvrendszert építenek fel saját álláspontjuk mellett, a többiek meggyőzése érdekében.
4. A csoport választott szóvivője előadja a csoport álláspontját, tehát minden csoport megtartja a maga vitaindítóját.
5. Miután minden szóvivő elmondta vitaindítóját, a csoportok többi tagja is kifejtheti a véleményét. (Lehetőleg minél többen szólaljanak meg; a tanár is tehet fel a vitát élénkítő kérdéseket, például: Milyen pontokon támadható A vagy B csoport véleménye? Melyek voltak azok az érvek, amelyek egyértelműbb vélemény felé mozdítottak benneteket? Miért nem győzte meg az A csoportot a B csoport véleménye? Mi a helyzet a tartózkodó csoporttal? stb.)
6. Ha egy csoporttagot sikerült a másik csoportnak meggyőznie, helyváltoztatással jelzi álláspontjának módosulását: azaz átmegy a másik sarokba, de indokolnia kell, melyek azok az érvek, amelyek eredeti álláspontjának megváltoztatására készítették.
7. Az eredeti csoport tagjai újabb érvekkel igyekezhetnek megtartani társukat, ugyanezen érveléssel újabb tagokat is szerezhetnek maguknak.
8. A végleges csoportok kialakulása után a résztvevők feljegyzéseket készítenek a vitáról, összefoglalják álláspontjaikat, érveiket.
9. Végül minden tanuló önállóan lejegyzi egyéni véleményét és érvrendszerét.

Tanács

- Ha a vitafolyamatot esetenként hosszúnak ítéljük, belátásunk szerint módosítsuk az eljárást!
- Bátorítsuk diákjainkat helyváltoztatásra, ha álláspontjuk megingott vagy megváltozott, mert gyakori tapasztalat, hogy a csoportban végzett közös gyűjtőmunka (érdek) felerősíti az egyén csoporthoz tartozását, ami sokszor erősebb kötődés, mint a meggyőződés változásának vállalása!

D1

Munkafüzet

Nők és férfiak – digitális munkafüzet

1. FÉRFIAK ÉS NŐK AVAGY A „GENDER”

Olvassátok el A gender-szakadék című fejezetet!

tudasbazis.sulinet.hu/hu/termeszet tudomanyok/foldrajz/tarsadalom-foldrajz/a-nepesség-összetetele-szerkezete-es-valtozasa/a-gender-szakadek

Emeljétek ki a legfontosabb megállapításokat a hagyományos és a modern társadalmakra vonatkozóan!

Ellenőrzésképpen oldjátok meg A nők és férfiak társadalmi szerepe... c. feladatot learningapps.org/watch?v=phbxqu7bt18 vagy goo.gl/Z9MzaB !

2. KÜLÖNBSÉGEK AZ IDŐBEN

Keressetek olyan festményeket www.rijksmuseum.nl/en/rijksstudio az amszterdami Rijks Múzeum anyagából, amelyekről a férfi és női szerepek jól leolvashatók!

Válasszatok öt képet, másoljátok ki, írjátok a képek alá a művész nevét, az alkotás címét és a készítés évét! Írjátok mellé, hogy miért választottátok ezeket a képeket!

3. KÜLÖNBSÉGEK A KULTÚRÁK KÖZÖTT

A férfiak és nők társadalmi szerepei kultúránként, vallási hovatartozás szerint is nagyon különbözőek lehetnek.

Oldjátok meg Férfiak és nők - kulturális sokféleség c. feladatot! learningapps.org/display?v=pb248ex7t18

Keress olyan képeket, amelyek az iszlám világ férfi-nő viszonyát mutatják!

4. FELKÉSZÜLÉS A TÁRSADALMI SZEREPRE

Már születésünk pillanatától nevelnek minket arra, hogy megfelelően betöltsük a férfi és női társadalmi szerepünket. Nézzük hogyan! Állíts össze egy ruhatárat (kislány, kisfiú, kamaszlány, kamaszfiú számára, a www.minitrend.hu honlapról másolva a ruhatár darabjait! Válassz megfelelő játékokat is www.jatekbolt.hu/?gclid=Cj0KCQjwgOzdBRDIA-RlsAJ6_HNltOBjr1w2HnjNrBzljcs8cGVljMSQY1bHFiM30G2GXctHa-MAhXDMQaAhmYEALw_wcB számukra! Gondoljátok végig, hogy mit is várunk el a kisfiúktól/kislányoktól?

5. A TÁRSADALMI SZEREPEK MEGERŐSÍTÉSE

A reklámok a lehetséges vásárlókat szeretnék megszólítani. De közben azt is mutatják, hogy milyenek a nők és milyenek a férfiak.

Nézzetek meg az alábbi két reklámot! www.youtube.com/watch?v=7-hx-HcuhHkw és www.youtube.com/watch?v=PCvxibR6bKY

Írjatok össze olyan fogalmakat, amellyel jellemezhetőek! Gyűjtsetek olyan reklámokat, amelyekben már el vannak rejtve a társadalmi elvárások a férfiakkal és nőkkel szemben!

Az összegyűjtött kifejezésekből készítenek két szófelhőt (wordart.com) az A NŐ és A FÉRFI címmel!

6. ADATOK FÉRFIAKRÓL ÉS NŐKRŐL

Az alábbi feladatban állításokat olvashattok nőkről és férfiokról. El kell döntenetek, hogy igazak vagy hamisak. (Igaz és hamis állítások a nők és férfiak életéről Európában learningapps.org/display?v=p25obpb4318)

Az ellenőrzés után, válasszatok egy állítást és nézzetek utána a hátterének A nők és férfiak élete Európában c. kötetben! www.ksh.hu/interaktiv/eurostat/womenmen/images/pdf/WomenMenEurope-DigitalPublication-2017_hu.pdf?lang=hu

7. A CSALÁDON BELÜLI ERŐSZAK

Az alábbi linken vs.hu/kozelet/osszes/igy-vertek-ti-megdobbento-infografika-a-nok-elleni-eroszakrol-1120#!s3 Így vertek ti címmel egy néhány éve megjelent infografika-sorozatot láthattok a családon belüli erőszakról. www.egeszsegtukor.hu/gyerektukor/csaladon-beluli-eroszak-gyermekek-bantalmazasa.html

A képek/cikkek alapján írjatok egy rövid ismertető szöveget, mintha az iskola-rádiónak, vagy iskola-újságnak, faliújságnak készítenétek, hogy

- Mit jelent a családon belüli erőszak?
- Kiket érint?
- Miért történik meg?
- Hová lehet fordulni, ha ez történik?

IGAZ VAGY HAMIS?

Döntsd el az alábbi állításokról,
hogy igazak vagy hamisak!

VÁLASSZ EGY JELET ÉS RAJZOLD A NÉGYZETBE!

A feladat elvégzése után ugyanezt a jelet rajzold ide!

☐

	ÁLLÍTÁS	IGAZ	HAMIS
1.	Magyarországon 20%-kal keresnek kevesebbet a nők, mint a férfiak.		
2.	A gazdasági elitben a férfiak és nők körülbelül ugyanolyan arányban vannak foglalkoztatva.		
3.	A családi munkamegosztásból manapság a férfiak ugyanúgy kiveszik a részüket, mint a nők.		
4.	Manapság csak a nők mehetnek el GYES-re.		
5.	A biológiai és társadalmi „nem” ugyanazt jelenti.		
6.	Az iszlám vallás különböző kötelezettségeket ír elő a férfiak és nők számára.		

KARIKÁZD BE A MEGFELELŐT!

A feladat elvégzése előtt vagy után töltötted ki:

ELŐTTE

UTÁNA

A photograph of two young women wearing hijabs, smiling and working together on a project. The woman in the foreground is wearing a colorful, abstract-patterned hijab and a white long-sleeved shirt. She is holding a pen and writing on a piece of paper. The woman next to her is wearing a striped hijab and is also smiling. They are sitting at a wooden table. In the background, there is a red table and a black stool. The text 'NEMZETKÖZI EGYENLŐTLENSÉGEK' is overlaid in large white letters.

NEMZETKÖZI EGYENLŐTLEN- SÉGEK

A világban meglevő különböző egyenlőtlenségek megismeréséről, tudatosításáról szóló 2x45 perces foglalkozás között akár hetek is eltelhetnek, amikor a tanulók kis csoportokban projekt munkát végeznek, a nagy témakörből általuk kiválasztottban konkrét területen. Az első foglalkozáson a projekt munka indítása, a másodikon a projekt produktumainak bemutatása és értékelése történik.

 JAVASOLT ÉLETKOR	12-14 ÉVESEK	 JAVASOLT CSOPORTMÉRET	OSZTÁLY-KERET
 HELYIGÉNY	NINCS SPECIÁLIS, OSZTÁLY-TEREM	 IDŐKERETEK	2X45 PERCES ÓRA közte a tanár által megadott időtartam, akár néhány hét a csoportos projektmunkára
 ESZKÖZIGÉNY	digitális eszközök, képek, filmrészletek lejátszásához, projektor, internet elérhetőség; a projektmunkához számítógép, internet, produktumfüggetlen: nyomtató, kartonpapír, kamera, okostelefon stb.		
 A FOGLALKOZTATÁS CÉLJA	Tartalmilag tudatosítani, hogy a világban különböző egyenlőtlenségek vannak. A projekt módszerrel történő munkavégzés során a tanulók gyakorolják és megélik az együttműködést, a munkamegosztást, az egymásért és a dologért való felelősséget.		
 FEJLESZTENDŐ KOMPETENCIÁK	kommunikáció, szociális, vállalkozói és digitális kompetenciák fejlesztése		
 VÁRHATÓ EREDMÉNYEK	a tanulóknak lesz ismeretük és véleményük a világban levő egyenlőtlenségekről, képük arról, hogy különböző aspektusokból nézve ők hol vannak a világban, a másággal szemben toleránsabbak lesznek, a projektmunka során megtapasztalják az együttműködést, a felelősségvállalást		
 VÁRHATÓ NEHÉZSÉGEK	ha még nem vagy csak keveset dolgoztak projektben, akkor adódhatnak problémák az együttműködésben, a munkamegosztásban, az időgazdálkodásban, a felelősségvállalásban		
 TANTÁRGYI KAPCSOLÓDÁS	• Informatika: Írott és audiovizuális dokumentumok létrehozása; • Információkeresés (5.-6. évfolyam) • Természetismeret: A Föld és a Világegyetem (5.-6. évfolyam) • Technika, életvitel és gyakorlat • Erkölcstan: A technikai fejlődés hatásai (5.-6. évfolyam) • Helyem a világban; Mi dolgozunk a világban? (7.-8. évfolyam) • Történelem: Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése (8. évfolyam)		
 FELHASZNÁLHATÓ FORRÁSOK	• foldrajzmagazin.hu/diagramok • ec.europa.eu/eurostat/data/database • data.footprintnetwork.org • data.oecd.org • Kepes András Világfalu - www.youtube.com		

FORGATÓKÖNYV

IDŐ (PERC)	TANÁRI TEVÉKENYSÉG	DIÁK TEVÉKENY- SÉG	A TEVÉKENYSÉG CÉLJA, FEJLESZTENDŐ KOMPE- TENCIÁK
---------------	--------------------	-----------------------	--

I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE

10- 15 perc	Megmutatja a képeket, videót. Beszélgetést kezdeményez: miről szólnak a képek/videó, mi a közös bennük? Bevezetőnek, figyelemfelkeltőnek részleteket mutathat Kepes András Világfalu 1. Hová szülessünk c filmjéből is www.youtube.com/watch?v=pH1H31pTfTw	Megnézik a képeket, videót részt vesznek a beszélgetésben	A téma iránti érdeklődés felkeltése, a projekt munka témaválasztásának előkészítése
-------------	--	---	---

II. A TARTALOM FELDOLGOZÁSA

II./1 30 -35 perc	4-5 fős csoportokat alakít az azonos témákat kedvelőkből. Elmondja a feladatot: - projekt munkában fognak dolgozni - ez azt jelenti, hogy a megalakult csoportok választanak egy-egy, a globális egyenlőtlenséggel kapcsolatos konkrét témakört, amit minél több oldalról körüljárnak és a kutatásuk eredményét a végén valamilyen - általuk választott - produktumban mutatják meg. Felhívja a figyelmet arra is, hogy a csoport feladatok nagy része tanórán kívüli elfoglaltságot jelent. Ismerteti annak az órának az időpontját, amikor a projektek produktumait a csoportok bemutatják, megmondja, hogy egy-egy csoportnak mennyi ideje lesz majd a produktuma prezentálására.	A tanulók a megalakult csoportokban ötletelnek, megbeszélnek a konkrét produktumot (tabló, plakát, film stb), elosztják a feladatokat, határidőket tűznek, felelősöket választanak, egyeztetnek, megállapodnak, azaz megtervezik a projekt munkát. A munka megkezdése előtt nézzék meg a tervezést segítő mellékletet.	A projekt munka tervezése
II./2 A tanár által adott időtartam (akár több hét is lehet)	Segít a hozzá forduló tanulóknak a projekt munka készítésben, konzultációs lehetőséget biztosít számukra.	A tanulók elkészítik a produktumaikat	A projekt munka kivitelezése, utána önértékelés

MUNKAFORMÁK ÉS MÓDSZEREK	ESZKÖZÖK, MELLÉKLETEK		KIPRÓBÁLÓ TANÁR MEGJEGYZÉSE, VÉLEMÉNYE
	TANÁR (T1, T2 STB.)	DIÁK (D1, D2 STB.)	
Frontális beszélgetés, majd a D8 sablon egyéni/páros kitöltése	Kivetítő biztosítása Internetelérés a diákok számára	D1 Nők keresete - diagram D2 Modernkori rab- szolgaság - videó D3 Két világ között - kép D5 Születéskor vár- ható élettartam D6 Vagyoni külön- ségek D7 Globális külön- ségek az ökológiai lábnyomban D8 sablon kitöltés	
	T1 Nők keresete T2 Modernkori rab- szolgaság T3 Két világ között T4 Vagyoni külön- ségek T5 Nyugat Európa és Magyarország		
csoporthmunka	Internet hozzáférés biztosítása a cso- portok számára	D9 Tervezés	
csoporthmunka		D10 Kivitelezés D11 Önértékelés	

IDŐ (PERC)	TANÁRI TEVÉKENYSÉG	DIÁK TEVÉKENYSÉG	A TEVÉKENYSÉG CÉLJA, FEJLESZTENDŐ KOMPETENCIÁK
---------------	--------------------	---------------------	--

III. ÖSSZEGZÉS, ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS

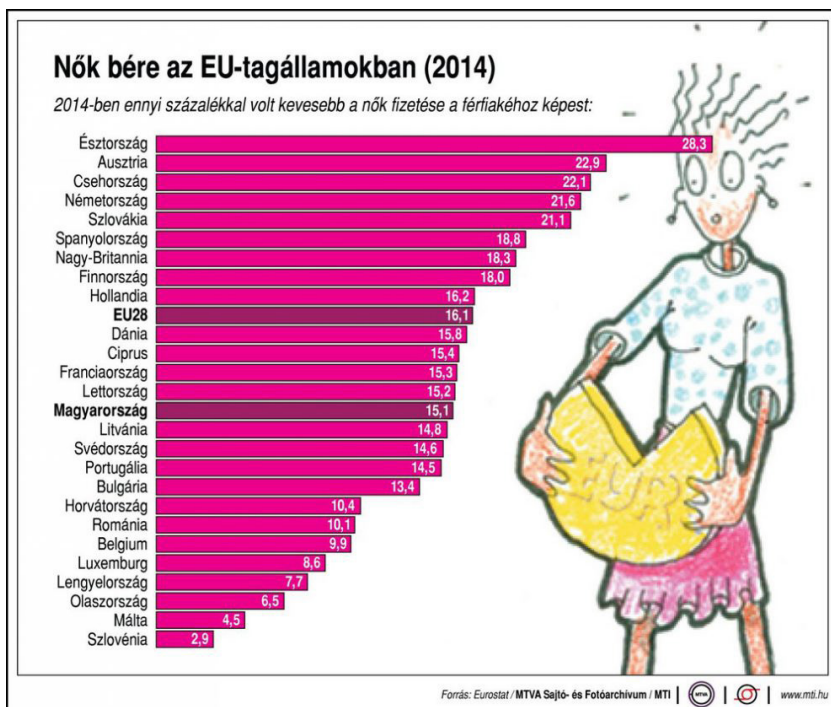
III/1	Előkészíti projektmunka eredményeinek bemutatását, biztosítja a termet, technikát, értesíti az érintetteket (igazgató, osztályfőnök, tanárkollégák, szülők stb.) a projektbemutatók időpontjáról, helyéről.	A csoportok bemutatják a produktumaikat.	A projektmunka eredményének prezentálása
III/2		Ismertetik a csoportok az önértékeléseiket.	Önértékelés
III/3.		A csoportok értékelik egymás munkáját.	Értékelés
III/4.	Értékeli a projektmunkát.		

MUNKAFORMÁK ÉS MÓDSZEREK	ESZKÖZÖK, MELLÉKLETEK		KIPRÓBÁLÓ TANÁR MEGJEGYZÉSE, VÉLEMÉNYE
	TANÁR (T1, T2 STB.)	DIÁK (D1, D2 STB.)	
frontális		D12 A produktum bemu- tatása	
frontális			

MELLÉKLETEK

D1

Nők keresete

foldrajzmagazin.hu/diagramok/ennyivel-keresnek-kevesebbet-a-nok/

T1

Nők keresete

www.origo.hu/utazas/azsiaesausztralia/20130424-ilyen-az-elet-dubajban.html

D2

Modernkori rabszolgaság

https://www.youtube.com/watch?time_continue=9&v=Q43Z1arboN4

T2

Modernkori rabszolgaság

<http://foldrajzmagazin.hu/globalis-problema/elstartolt-az-idotlen-rabszolgasag-utazo-kiallitas/>

<http://foldrajzmagazin.hu/gorbe-tukor/rabszolgavasari-volt-a-karacsony-forgatag-kozepen/>

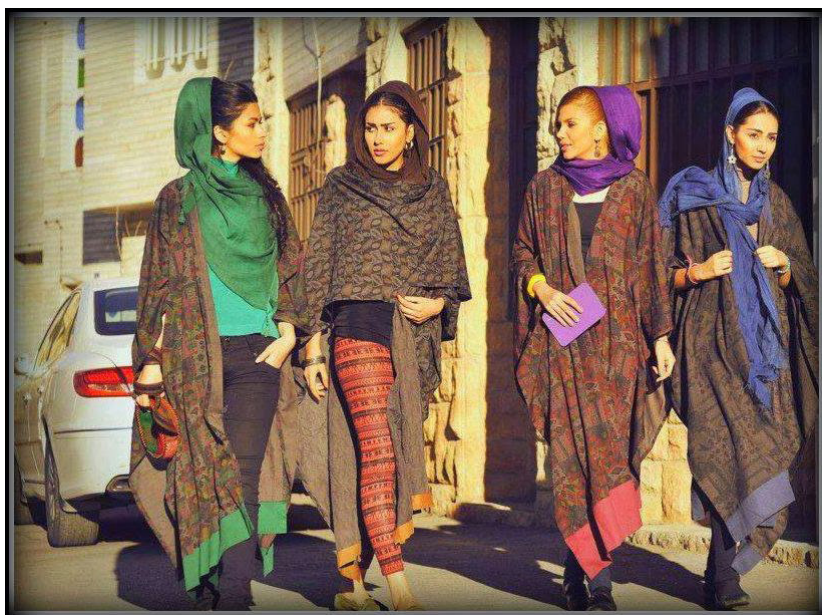
https://index.hu/techtud/2019/03/03/google-szaud-arabia-felesegkontroll_app/#

D3

Két világ között

https://www.google.hu/search?q=dubai+n%C5%91k+%C3%A9l-ete&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjKlKKB6rncAh-WEKlAKHcLCagQ_AUICigB&biw=1920&bih=947#imgsrc=FoGldR_icLPwpM

T3

Két világ között

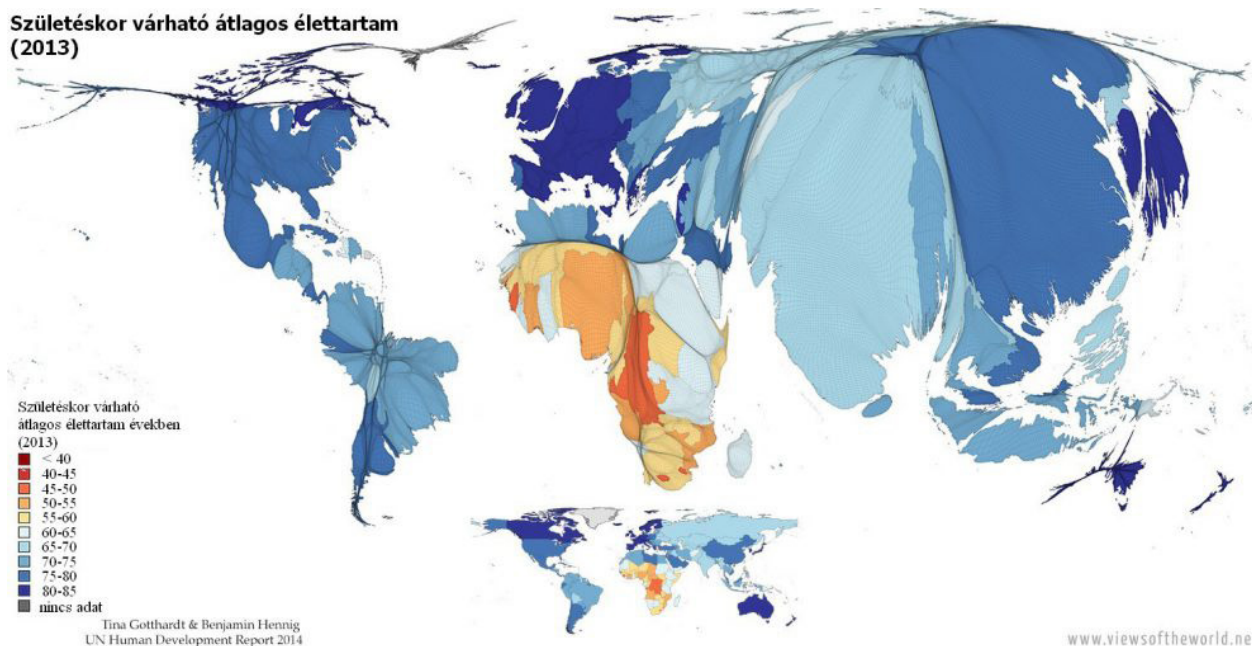
<http://foldrajzmagazin.hu/nofoldrajz-a-nok-helyzete-a-vilagban/elet-ket-vilag-kozott/>

<http://girlpower.cafeblog.hu/2015/05/14/magyar-nok-kulfoldon-ilyen-az-elet-abi-dhabiban/>

D5

Születéskor várható élettartam

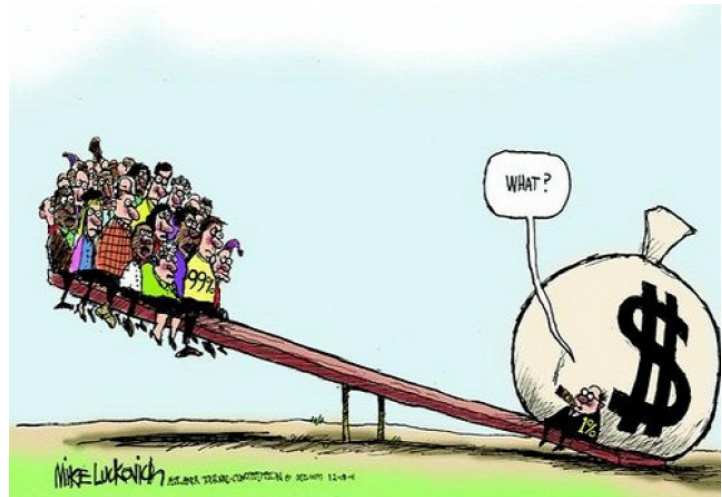
Születéskor várható átlagos élettartam
(2013)[http:// foldrajzmagazin.hu/diagramok/szuleteskor-varhato-elettartam/](http://foldrajzmagazin.hu/diagramok/szuleteskor-varhato-elettartam/)

D6

Vagyoni különbségek

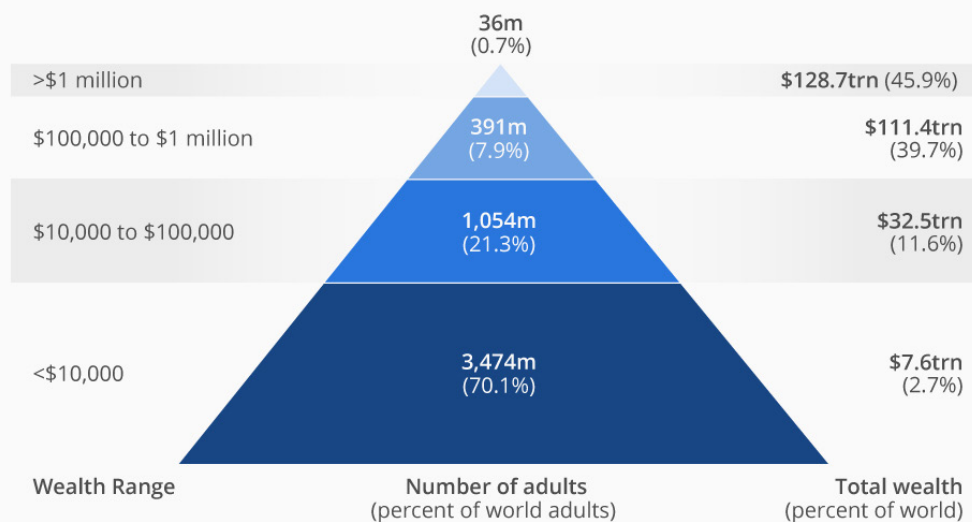
Az Oxfam számításai szerint 2016-ra a világ leggazdagabb 62 emberének vagyona meghaladja a Föld szegényeb-
bik felének (kb 3,6 milliárd fő) vagyonát.

Ehhez hozzájárul az a tény, hogy a leggazdagabb 1% vagyona több, mint a maradék 99%-é.

The Global Pyramid Of Wealth

An overview of global wealth distribution (U.S. dollars)

@StatistaCharts Source: Credit Suisse 2017 Global Wealth Report

statista

T4

Vagyoni különbségek

<https://magyarnemzet.hu/archivum/kulfold-archivum/brutalis-adatok-a-vilag-egyenlotlensegerol-3893862/>

Bill Gates Ghánában egy egészségügyi központ látogatásakor
Fotó: Pius Utomi Ekpei / AFP

RZ

2017. január 16., hétfő 08:34, frissítve: hétfő 12:59

A világ leggazdagabb nyolc emberének akkor a vagyona, mint a hétmilliárdos összlakosság szegényebbik 50 százalékának – derül ki az Oxfam felméréséből. Az utóbbi két évben a tíz leghatalmasabb vállalat akkora jövedelmet halmozott fel, mint a világ 180 országa együttvéve.

A most nyilvánosságra hozott adatok figyelmeztetésül szolgálnak az egyre növekvő egyenlőtlenségeket illetően. Mindez a humanitárius szempontokat leszámítva azért is fontos, mert a World Economic Forum nevű szervezet nemrégiben pont arra figyelmeztetett, hogy az ilyen szintű egyenlőtlenségek, valamint a társadalmi megosztottság jelenthetik a legnagyobb veszélyt a világgazdaságra 2017-ben.

A széttagolódás számos okra vezethető vissza, ezek közé tartozik például az adóoptimalizálás gyakorlata, a top cégek részvényárfolyamainak és a vezetők fizetésének az átlagos munkások jövedelménél aránytalanul nagyobb mértékű emelkedése, vagy éppen a politikai döntéshozók nagyvállalatok általi befolyásolása a kedvező szabályozások létrehozása érdekében.

A leggazdagabb emberek listáját egyébként nem meglepő módon a Microsoft alapítója, Bill Gates vezeti 426 milliárd dolláros vagyonnal. Ez 50 százalékos növekedést jelent azóta, hogy Gates 2006-ban elhagyta az addigra már az élvonalba kormányzott céget. Vagyonának gyarapodása mellett egyébként az informatikai zseni rengeteget adakozik, feleségével közösen alapítványt is létrehozta a globális fejlődés elősegítéséért. Gatesen kívül a leggazdagabbak közé tartozik Amancio Ortega, a spanyol divatcég, a Zara, alapítója, Warren Buffett amerikai üzletember, valamint Carlos Slim Helú mexikói telekommunikációs guru. Ott vannak még a lista elején az Amazon és a Facebook alapítói, Jeff Bezos és Mark Zuckerberg is.

T5

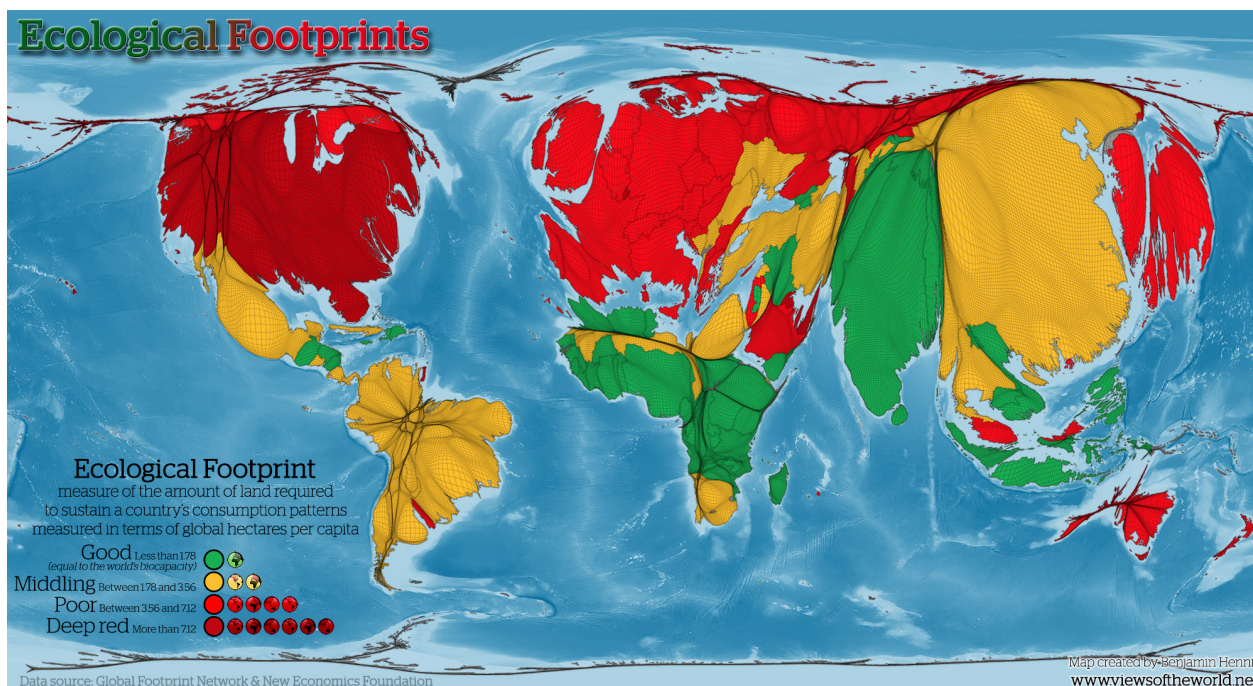
Nyugat Európa és Magyarország

http://hvg.hu/gazdasag/20180913_Ot_abra_amely_mutatja_mennyire_leszakadunk_NyugatEuropatol

D7

Globális különbségek az ökológiai lábnyomban

data.footprintnetwork.org/#/

D8

kitöltendő sablon

www.compareyourincome.org

D9

Tervezés

VÉGIG GONDOLJATOK ARRRA, HOGY CSAPATMUNKA CSAK SZOROS EGYÜTTMŰKÖDÉS ESETÉN LEHET SIKERES, S HOGY EGYESEK FELELŐTLEN MUNKAVÉGZÉSE AZ EGÉSZ CSAPAT SIKERÉT VESZÉLYEZTETHETI!!!

A csoportmunka során minél jobban használjátok ki a rendelkezésekre álló időt, tartsátok be a kommunikációs és udvariassági szabályokat, figyeljetek egymásra, ne vágjatok egymás szavába.

A feladatokat az érdeklődési köröknek megfelelően osszátok szét, s mindenki vállaljon részt a közös munkából.

Írjátok le mindent, amiben megállapodtatok!!!

1. Először azt döntsétek el, hogy a választott témakörötökön belül pontosan mivel szeretnétek foglalkozni.
2. Ha megegyeztetek a konkrét témában, akkor a következő lépésben azt döntsétek el, hogy hogyan szeretnétek kutatni: internetes-, könyvtári kutatást végeztek, interjúztok, kérdőíves felmérést végeztek stb.!
3. Arról is döntenetek kell, hogy milyen produktumot fogtok készíteni és azt (a bemutatásra szánt időke-reten belül!!!) hogyan szeretnétek bemutatni (pl. ppt, prezi, plakát, videó stb.)
4. Beszéljeteztek arról is, hogy a produktumotok elkészítéséhez milyen eszközök kellenek (okos telefon, videokamera, filmvágó szofver stb) Mérjétek fel, hogy a kivitelezés mennyi és milyen feladatot takar!
5. A munkát osszátok fel részfeladatokra és osszátok el egymás között, azaz minden részfeladatnak legyen felelőse és legyen a munkák elkészítésének határideje is, valamint legyen valaki, aki az egészet kézben tartja, a részfeladatokat koordinálja, figyel a határidőkre

D10

Kivitelezés

1. Mindenki határidőben végezze el a rábízott feladatot, dolgozzatok a produktum készítésén!
2. Az információgyűjtésnél az információk közti szelekció a legfontosabb, legnehezebb feladat.
3. Interjúk készítésénél kérdéseket célszerű előre összeállítani.
4. Kérdőívezésnél a kérdések összeállításánál figyelembe kell venni, hogy a nyitott kérdések válaszait nagyon nehéz értékelni, ezért ilyen kérdéseket lehetőleg ne tegyetek a kérdőívbe.
5. Ha bármilyen probléma, akadály merül fel a kivitelezés során, akkor próbáljátok meg a projektet a megoldhatóság érdekében áttervezni!
6. Ha szükséges kérjétek segítséget, tanácsot tanároktól!
7. A csoport produktuma csak akkor lesz kerek egész, ha a témáról/problémáról alkotott saját véleményeket, megoldási javaslataitokat, elképzeléseiteket is felöleli.

D11

Önértékelés

Még a produktumok bemutatása előtt minden csoport értékeli a saját munkáját és a tagok hozzájárulását az eredményhez. Ennek keretében

1. Beszéljétek meg, hogy elértétek-e az általatok a tervezéskor kitűzött célokat, s ha nem, miért nem. Módosítottátok-e a projektcélt menetközben, s ez az új cél, megvalósult-e!
2. A csoporttagok munkájának értékelésekor azt beszéljétek meg, hogy adott tag megfelelő módon és minőségben vett-e részt a közös munkában, betartotta-e a határidőket, együttműködött-e a többiekkel, kreatív volt-e stb.!
3. Arról is beszéljétek, hogy szívesen dolgoznátok-e máskor is projektmunkában, tetszett-e nektek ez a tanulásszervezési mód!
4. Válasszatok egy szószólót, aki az értékelő órán, a projektek bemutatása után, röviden ismerteti a csoport önértékelésének összegzését.

D12

A produktum bemutatása

1. Mielőtt bemutatjátok több napos/hetes munkátok eredményét gondoljátok végig, ott van-e minden eszköz, jelen van-e minden, akinek feladata lesz és ellenőrizték a technikát is!
2. Ne csússzatok ki a rendelkezésre álló időből, mert ezzel borulhat az egész óra programja!
3. A prezentálás előtt – ha nemcsak az osztály van jelen - üdvözljétek az egybegyűlteket, utána köszönjétek meg a figyelmüket!
4. Igyekeztek szépen, artikuláltan olyan hangerővel beszélni, hogy hátul is hallani lehessen!

IGAZ VAGY HAMIS?

Döntsd el az alábbi állításokról,
hogy igazak vagy hamisak!

VÁLASSZ EGY JELET ÉS RAJZOLD A NÉGYZETBE!

A feladat elvégzése után ugyanezt a jelet rajzold ide!

☐

	ÁLLÍTÁS	IGAZ	HAMIS
1.	A rabszolgaság megszűnt a gyarmatok felszabadulásával.		
2.	A világ 62 leggazdagabb emberének együttes vagyona több, mint a Föld szegényebb felének vagyona.		
3.	Ma a Földön 7, 6 milliárd ember él.		
4.	Mindegy, hogy a Föld mely részére születünk, ugyanolyan esélyekkel indulunk az életben.		
5.	Az elmúlt 30 évben a világon mindenhol kevesebb gyerek született.		
6.	Az általános iskola nyolc osztályának elvégzése mindenütt kötelező a világban.		

KARIKÁZD BE A MEGFELELŐT!

A feladat elvégzése előtt vagy után töltötted ki:

ELŐTTE

UTÁNA

A photograph of a group of young men in a refugee camp. They are standing in front of makeshift tents made of white plastic sheeting. The man in the foreground on the left is looking off to the side with a serious expression. The man in the center is looking directly at the camera. The man on the right is looking towards the camera with a slight smile. The background shows more tents and trees, suggesting an outdoor setting.

GLOBÁLIS VILÁG – MENEKÜLT KÉRDÉS

A két 45 perces tanegység célja, hogy a diákok minél több irányból közelíthessék meg a menekültkérdés tematikáját. Ismerjék meg ennek történelmi, geopolitikai hátterét. A nagyon személyes forrásokon keresztül szembesüljenek a témával. Tudatosítani a kérdés összetettségét, ebből fakadó nehézségét, érzékenységeit. Nyitottá tenni a diákokat.

 JAVASOLT ÉLETKOR	14-15 ÉVESEK (8. osztály)	 JAVASOLT CSOPORTMÉRET	OSZTÁLY- KERET
 HELYIGÉNY	NINCS SPECIÁLIS, OSZTÁLYTEREM	 IDŐKERETEK	2X45 PERCES ÓRA ÉS HÁZI FELADAT
 ESZKÖZIGÉNY	projektor, kinagyított, fénymásolt fotók, csomagolópapír, postit, színes filcek		
 A FOGLALKOZ- TATÁS CÉLJA	• menekültek régen és ma. • rámutatni, hogy a globalizáció egyik súlyos kérdése a menekültkérdés, érzékenyítés a témában		
 FEJLESZTENDŐ KOMPETENCIÁK	vitakultúra, más vélemények elfogadása, komplex gondolkodás fejlesztése, vizuális gondolkodás		
 VÁRHATÓ EREDMÉNYEK	Érzékenyítés a témával kapcsolatban, földrajzi, történelmi tudás szélesítése, globalizációs kérdések feldolgozása, nyitottság, nagyobb tájékozottság a kérdésben, érzékenység,		
 VÁRHATÓ NEHÉZSÉGEK	• sokféle megközelítésben hallottak a kérdésről, de sok az előítélet • várható különböző vélemények, viták kezelése,		
 TANTÁRGYI KAPCSOLÓDÁS	• történelem: Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése (8.) • földrajz: Gazdasági alapismeretek/ Nemzetközi együttműködések (8.) erkölcsstan: Helyem a világban és Hit világkép...(8.) • informatika: Írott és audiovizuális dokumentumok létrehozása; Információkeresés (5.-6. évfolyam)		
 FELHASZNÁLHATÓ FORRÁSOK	• www.youtube.com/watch?v=Z2zzc9ZDGu0 • youtu.be/3PXHeKuBzPY • maps.google.hu		

ELSŐ FOGLALKOZÁS

FORGATÓKÖNYV

IDŐ (PERC)	TANÁRI TEVÉKENYSÉG	DIÁK TEVÉKENY- SÉG	A TEVÉKENYSÉG CÉLJA, FEJLESZTENDŐ KOMPE- TENCIÁK
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE			
5 perc	Kisfilm (Dunai exodus részlet) bemutatása Csoportok kialakítása	Csoportokban a filmrészlet megbeszélése	Ráhangolódás Milyen okokból kényszerülhetnek emberek arra, hogy elhagyják otthonaikat
II. A TARTALOM FELDOLGOZÁSA			
II./1 6-18	Csoportalakítás fénymásolt fotók kiosztása Feladat ismertetése: (a tanulók a kapott képet: holocaust: (Dunai exodus, sváb kitelepítés. 1956 emigráltjai) helyezzék el a történelmi korszakban, írják fel postitra nézzenek utána az eseménynek beszéljék meg csoportonként, miért kellett menekülni közös megbeszélés	A fotó korban elhelyezése adatgyűjtés történelmi párhuzamok keresése: miért kellett „útra kelniük” emberek csoportjainak, és új hazát keresniük Az elkészült posítok táblára kitétele	Történelmi párhuzamok keresése fogalmak tudatosítása
II./2 19-25	Moderálása az egyes csoportoknak Feladat megbeszélése	A feladatok bemutatása közös megbeszélés	lényegkiemelés kérdésekkel tudatosítani, a történelemben számos alkalommal kényszerültek ember-csoportok menekülésre
II./3 26-32	kiosztja a papírokat ismerteti a feladatot (szófelhő készítése)	Szófelhő készítése	az egyes csoportok a fogalmak kapcsán beszélnek a hontalanság fogalmáról IKT-eszközök használata
II./4 33-40	új 4 fős csoportok kialakítása Játék ismertetése (mit vinnél magaddal?)	csoportok létrehozásában való részvétel	a szituációba való beleélés, érzékenyítés

MUNKAFORMÁK ÉS MÓDSZEREK	ESZKÖZÖK, MELLÉKLETEK		KIPRÓBÁLÓ TANÁR MEGJEGYZÉSE, VÉLEMÉNYE
	TANÁR (T1, T2 STB.)	DIÁK (D1, D2 STB.)	
közös filmnézés Csoportos munka	projektor T1: Dunai exodus T2: információk a filmhez (csak tanári segédlet)		
csoportos frontális	Fénymásolt fotók Projektor mobil telefon postitok T3: „menekültek” fotók	D1: képelemzés gyűjtő/kutatómunka	
Csoportos frontális			
csoportos	tábla, csomagolópapír, színes filcek vagy T4: az interaktív szófelhő készí- téséhez tagxedo-program		
csoportos osztály	papír, filc T5: szó-lista		

IDŐ (PERC)	TANÁRI TEVÉKENYSÉG	DIÁK TEVÉKENY- SÉG	A TEVÉKENYSÉG CÉLJA, FEJLESZTENDŐ KOMPE- TENCIÁK
---------------	--------------------	-----------------------	--

III. ÖSSZEGZÉS, ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS

III./1	házi feladat kiadása (8 csoport) interjúrészleteket ill Pályi Zsófi 1-1 fotója alapján feladat ismertetése	házi feladat elkészítése (értelmes tudatosítani, hogy csoportokban, együtt kell elkészíteniük)	szövegértés önálló csoportmunka felelőssége
III./2	kilépő cédula készítése mi volt a legérdekesebb		

MUNKAFORMÁK ÉS MÓDSZEREK	ESZKÖZÖK, MELLÉKLETEK		KIPRÓBÁLÓ TANÁR MEGJEGYZÉSE, VÉLEMÉNYE
	TANÁR (T1, T2 STB.)	DIÁK (D1, D2 STB.)	
információ gyűjtés, házi megírása	T6: fotók (Pályi Zsófia) T5: interjúrészletek menekültekkel	D2: Pályi Zsófi fotói D3: interjúrészletek	

MELLÉKLETEK

T1

Forgács Péter Dunai exodus (részlet)

<https://www.youtube.com/watch?v=Z2zzc9ZDGu0>

T2

Információk a filmhez

„Amiképp az emlékezet és a történelem árad és apad, azonképpen kerekedik felül a Dunai Exodus a tényyszerű dokumentáció és az érzékeinkre ható képek között keletkező feszültségeken két, második világ-háborús hajóút bemutatásával.” (Leah Ollman)

„Forgács Péter hatvan perces, díjnyertes „A dunai Exodus” című filmjéhez Andrásovits Nándor hajóskapitány eredeti 8 milliméteres felvételeit használta fel, melyeket a kapitány özvegyétől kapott. A zsidók utazásáról szóló negyvenkilenc percnyi anyagot Varga János történész- levéltáros adományozta Forgácsnak.”

T3

menekült-fotók

Kivándorlás az Alföldről |
GradSubotica
gradsubotica.co.rs

Magyar kivándorlók 1956

A fotók és a filmrészletek alapján a diákok különböző történelmi korok kényszerű "otthon-elhagyásait" ismerhetik meg. (sváb kitelepítés, 1956-os emigráció)

A bácskai svábok kitelepítése
Magyarországról
<https://www.youtube.com/watch?v=V-aMlzdCWS8>

T4

interaktív szófelhő készítő segédanyag tagxedo programmal

[https://www.youtube.com/
watch?v=CyWtEuNJhEA&feature=youtu.be](https://www.youtube.com/watch?v=CyWtEuNJhEA&feature=youtu.be)

T5

Mit vinnél magaddal?

A FELADAT LEÍRÁSA

Négy fős csoportokat alakítanak az osztály tanulói.

Mindenki kap egy lapot rajta ugyanazzal a tíz fogalommal, tárggyal

LEGKEDVESEBB JÁTÉKOM

VÁLTÓCIPŐ

MOBILTELEFON

TISZTÁLKODÁSI SZEREK

MELEG RUHÁK

ITAL

ÉTEL

CSALÁD

KÖNYV

LEGJOBB BARÁT

a papíron 5 dolgot mindenkinek ki kell húznia, amiről ha el kellene hagynia az otthonát, kénytelen lemondani ezután az egyes csoportoknak közös listát kell alkotniuk, végül a csoportok elmondják, milyen nehézségek, viták adódtak, mit volt a legnehezebb kihúzni

T6 ÉS D2

házi feladat képanyaga:

T7 ÉS D3

Házi feladat interjú részletei (Pályi Zsófi interjúi) és az egyes szövegrészletekhez kapcsolódó kérdések:

1. „Kabulhoz közel laktunk egy kis faluban. A tálibok egyszer éjszaka ránk rontottak, apukámat megverték, engem pedig magukkal vittek. Becsukták a szememet és egy olyan házba szállítottak, ahol velem egyidős, tizennégy-tizenöt éves fiúk voltak. Harcosokat szerettek volna belőlünk képezni Pakisztánban. Volt ott mosdó egy kis ablakkal, azon kimásztam, egy gyümölcsfán leereszkedtem és visszamentem a falumba. Apukám azt mondta, menjek Európába. Szüleim később mondták, hogy akiket akkor elvittek a tálibok, mind meghaltak az Amerika elleni háborúban.”

Zia Sharoki

- Nézz utána: Hol van Kabul
- kik azok a tálibok
- Melyik háborúról beszél Zia (mikor történt)

2. „A Twitter, a Youtube, a Facebook mind le voltak tiltva. Mahmud Ahmadinezsád újráválasztása után, 2009-től már a nemzetközi hírportálhoz sem volt hozzáférés Iránban. A választási csalást sejtők békés zöld mozgalma vérrontásba torkollott, és az emberek végül abbahagyták a néma tüntetéseket. A jövő kilátástalanná vált.”

Babak Arzani

- Nézzetek utána, mi történt Iránban 2009-ben. Ki Mahmud Ahmedinezsád?
- Mi történt azóta ebben az országban?

3. „Ízig-vérig berber vagyok. Csak egy kis buta pásztor voltam Marokkóban, mindig követtem a birkákat. Egyedül indultam neki az útnak, sokszor éheztem. Nem volt nekem tapasztalatom. Akinek nincs pénze és berber csempész ismeretsége, az csendesen beszáll egy kamionba. A kereskedelmi kikötőben mindenki fehérfajta volt, volt egy nagyon jófej rendőr. Mondta nekem, hogy ne csináljak semmi hülyeséget, míg ő ott van; de ha már elmegy, az az én dolgom.”

Shaabna Hassan

- Kik a berberiek, nézz utána. Hol élnek?
- Mit jelent az a kifejezés itt az interjúban, hogy „ízig-vérig berber vagyok”?
- Miért száll be a kamionba?

4. "Be kellett fogni a szádat, mindent négy fal között csinálni és egy másik arccal létezni kint a társadalomban. Vagy pedig a másik utat választottad, hogy totálisan együttműködsz a rezsimmel."

Behroz Torki

- Nézz utána, mit jelent a rezsim kifejezés.
- Mit ért az elbeszélő azon, hogy totális együttműködés, mit kell ehhez megtennie?

5. "Tibetben nagy a kínai nyomás; nem engedik a gyerekeinket tibeti nyelven taníttatni, nagyapámra rá is lőttek. Huszonhatan menekültünk együtt a Himaláján keresztül és tizenhárman értük el a nepáli határt. A többiek meghaltak vagy eltűntek. Napközben a hóba lyukat ástunk és ott aludtunk, éjjelente pedig öt-hat órát gyalogoltunk. Az éjszaka jól terjed a hang és féltünk, hogy a kínai katonák meghallják a gyereksírást. A nepáli maffiának édesanyám drágakövét adtam oda, amiért cserébe Magyarországra hoztak."

Namgyal Tsewang

- Nézzetek utána, kik azok a tibetiek. Milyen ellentét feszül a kínaiak és közöttük?
- Számoljátok ki, milyen hosszú utat (hány km) kellett a menekülőknél megtenniük

A KÉPET KAPÓ CSOPORTOK:

Minden csoport egy fotót kap. Írjátok le néhány sorban, mit szimbolizálnak ezek a képek?

Miért a személyes ruháik jelképezik a menekülteket.

Nézzetek utána Pályi Zsófi fotós munkásságának

MÁSODIK FOGLALKOZÁS

FORGATÓKÖNYV

IDŐ (PERC)	TANÁRI TEVÉKENYSÉG	DIÁK TEVÉKENYSÉG	A TEVÉKENYSÉG CÉLJA, FEJLESZTENDŐ KOMPETENCIÁK
---------------	--------------------	---------------------	--

I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE

5 perc	Film nézés videó bemutatása feladat kiadása: párokban nézzenek utána, hol van Persepolis ki Marjane Satrapi	A Persepolis c film rész- letének megnézése mobiltelefonon infor- mációgyűjtés	Ráhangolódás, figyelemfelkeltés
--------	---	---	------------------------------------

II. A TARTALOM FELDOLGOZÁSA

II./1 6-17 p.	Házi feladat megbeszélése vita /beszélgetés kezdeményezése	házi feladatok csopor- tonkénti bemutatása megbeszélés/közös gondolkodás	szövegértés, vizuális gondolkodás megerő- sítése tudatosítása a témának: mene- kültkérdés nem csak a múltban volt
II/2 18-28	Térkép készítése Feladat ismertetése (térkép) csoportalakítás	Térkép elkészítése történelmi események ismertetése	gyűjtőmunka, földrajzi elhelyezés, fogalmak, ismeretek elmélyí- tése
II/3 29-40	Szövegértés Csoportokat alakít kiosztja a szöveget ismerteti a feladatot	A diákok egyénileg elol- vassák a szöveget csoportokban megbe- szélik válaszolnak a kérdé- sekre (milyen szervezetek se- gítik ma a menekülteket mi az ENSZ feladata?)	szövegértés gyűjtőmunka az ENSZ feladatának megisme- rése Tudatosítani, a világ lakosságá- nak mekkora százalékát érinti, s megerősíteni, ettől nevezzük globális válságnak

MUNKAFORMÁK ÉS MÓDSZEREK	ESZKÖZÖK, MELLÉKLETEK		KIPRÓBÁLÓ TANÁR MEGJEGYZÉSE, VÉLEMÉNYE
	TANÁR (T1, T2 STB.)	DIÁK (D1, D2 STB.)	
frontális páros munka	projektor, internet elérés, mobil telefon T1: Persepolis	mobil	
csoporthmunka frontális	fénymásolt szöve- gek, fotók, projektor T2: szövegek T3: fotók		
csoporthmunka frontális	csomagoló papír filcek projektor T4: feladat leírása google maps		
egyéni, csoporth frontális	fénymásolt szöve- gek T5 szöveg T6 feladat		

IDŐ (PERC)	TANÁRI TEVÉKENYSÉG	DIÁK TEVÉKENY- SÉG	A TEVÉKENYSÉG CÉLJA, FEJLESZTENDŐ KOMPE- TENCIÁK
---------------	--------------------	-----------------------	--

III. ÖSSZEGZÉS, ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS

III/1 41-45	összegzi a két tanórát		
----------------	------------------------	--	--

MUNKAFORMÁK ÉS MÓDSZEREK	ESZKÖZÖK, MELLÉKLETEK		KIPRÓBÁLÓ TANÁR MEGJEGYZÉSE, VÉLEMÉNYE
	TANÁR (T1, T2 STB.)	DIÁK (D1, D2 STB.)	
frontális			

MELLÉKLETEK

T1

Persepolis film részlete

<https://youtu.be/3PXHeKuBzPY>

T2/T3

a házi feladat szöveg-részletei és képi anyaga

(L.ELSŐ TANEGYSÉG FORRÁSOK)

T4

Térképes feladat leírása

- A tanulók a google maps segítségével elhelyezik a forrásokban található országokat
- Majd az előre felvázolt vaktérképen minden csoport besatírozza az általa megismert területet
- A csoportok ismertetik, milyen történelmi eseményt mutatnak be az egyes forrásrészletek

T5

Menekültek és migráció

www.unis.unvienna.org/unis/hu/topics/refugees-migration.html

T6

Feladat leírása

- Tanár 3 csoportot alakít és kiosztja a 3 részre szétvágott szöveget (annyit, ahányan egy csoportban vannak)
- A tanulók egyénileg elolvassák a szöveget
- csoportonként megbeszélnek a kérdések alapján
- együttes megbeszélés

1. CSOPORT

A szíriai menekültek támogatása nem csak "egy nagylelkű cselekedet", hanem "felvilágosult önérték" is, mondta az ENSZ-főtitkár a jordániai menekülttábor meglátogatásakor

2017. március 28. - A körülbelül 80000 szíriai menekültet befogadó Jordániában található Zaatari menekülttábort meglátogatva António Guterres ENSZ-főtitkár sürgette a szíriai konfliktusban részt vevő feleket és a rájuk befolyással bíró országokat, hogy vegyék észre, hogy a válság nem csak a szíriai emberek számára jelent tragédiát, hanem a regionális stabilitásra és globális biztonságra is fenyegetést jelent.

A szíriai menekültek iránt tanúsított szolidaritás módját arra is, hogy megmutassuk, hogy képesek vagyunk garantálni a globális biztonságot. Ez nem csak egy nagylelkű cselekedet, hanem felvilágosult önérték is", mondta az ENSZ-főtitkár. Továbbá megjegyezte, hogy a menekültek támogatásának hiányában az olyan csoportok, mint az Iszlám Állam és az al-Kaida saját további érdekeikre tudják fordítani az ilyen típusú tétlenséget és kockára tehetik a globális biztonságot.

KÉRDÉSEK:

Az ENSZ-főtitkár szerint miért jelent a menekült-kérdés globális veszélyt?

Az ENSZ melyik szervezete foglalkozik a menekült-kérdéssel?

2. CSOPORT

Az Egyesült Nemzetek történelme során először lépte át a 60 milliót azoknak a száma, akiknek háború, üldöztetés vagy terrorizmus miatt kellett elhagyni otthonukat. 2015-ben percenként átlagosan 24 ember kényszerült elmenekülni otthonából.

Az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztosságának globális trendek című jelentése bemutatja, hogy 2015 végéig 65,3 millióan kényszerültek a lakóhelyük elhagyására, amely 5 millióval több az azt megelőző évhez képest. Közülük 21,3 millió a menekült, 3,2 millió a menedékkérő és 40,8 millió a saját országában élő belső menekült.

Három ország: Szíria, Afganisztán és Szomália adja a világ menekültjeinek a felét.

A szíriai válság miatt millióknak kellett elmenekülniük

A szíriai válság kezdete óta több mint 4,9 millió ember hagyta el az országot. Hol vannak most ők? A 2016. június 30-ai adatok szerint nagy részük a régióban maradt Szíria szomszédos országában. A szíriai menekültek közül 2,7 millióan Törökországban, 1,03 millióan Libanonban, 657 000-en Jordániában, 249 000-en Irakban és 117 000-en Egyiptomban tartózkodnak.

A szíriai menekültek háromnegyede nő és gyermek.

Szírián belül további 13,5 millió ember szorul humanitárius segítségnyújtásra, akik közül 6,6 millióan az erőszak következtében váltak belső menekültté.

1 millió szíriai kért menedéket Európában 2011 áprilisa és 2016 júniusa között.

A gyermekek teszik ki a világ menekültjeinek több mint a felét, akik közül sokan a szüleiktől elszakítva vagy egyedül utaznak.

Míg 2015-ben több mint 1 millió menekült és migráns érkezett a Földközi-tengeren keresztül Európába, addig a világ menekültjeinek nagy része a globális dél fejlődő országában tartózkodik. Törökország volt a legnagyobb befogadó ország, amely 2,7 millió menekültet látott el. Libanonban a legnagyobb a menekültek aránya a lakossághoz képest, ahol közel egy menekült jut minden ötödik libanoni állampolgárra.

KÉRDÉSEK:

Mi a különbség menekült, menekült-kérő és belső menekült között?

Számold ki, hány „magyarországnyi” ember kényszerült menekülni!

3. CSOPORT

A gyermekek teszik ki a világ menekültjeinek több mint a felét, akik közül sokan a szüleiktől elszakítva vagy egyedül utaznak.

Míg 2015-ben több mint 1 millió menekült és migráns érkezett a Földközi-tengeren keresztül Európába, addig a világ menekültjeinek nagy része a globális dél fejlődő országaiban tartózkodik. Törökország volt a legnagyobb befogadó ország, amely 2,7 millió menekültet látott el. Libanonban a legnagyobb a menekültek aránya a lakossághoz képest, ahol közel egy menekült jut minden ötödik libanoni állampolgárra.

Közös felelősség, szolidaritás és együttérzés

Ban Ki-Mun ENSZ-főtitkár ismételten a közös felelősségvállalásra szólított fel, a vezetőket pedig arra kérte, hogy együtt érzően és az emberi jogokat tiszteletben tartva válaszoljanak a menekülthelyzetre. Az Osztrák Parlamentben tartott beszédében 2016 áprilisában, Ban Ki-Mun elmondta, hogy „erkölcsi, jogi és politikai kötelezettségünk, hogy segítsük azokat, akik a háború, az emberi jogi jogsértések és üldöztetés elől menekülnek.”

Kifejezte aggodalmát az intolerancia gyűlölettel teli hangvételével, a menekültekkel és migrációs kérdésekkel kapcsolatos megosztó politikai retorikával, a növekvő idegengyűlölettel és az egyes régiókban a menedékhez történő korlátozott hozzáféréssel kapcsolatban is.

KÉRDÉSEK:

Mit jelent a közös felelősség vállalás?

Milyen szervezetek vesznek ebben részt?

IGAZ VAGY HAMIS?

Döntsd el az alábbi állításokról,
hogy igazak vagy hamisak!

VÁLASSZ EGY JELET ÉS RAJZOLD A NÉGYZETBE!

A feladat elvégzése után ugyanezt a jelet rajzold ide!

☐

	ÁLLÍTÁS	IGAZ	HAMIS
1.	Menekült az, aki a háborús övezetből, kényszerűségből hagyja el a lakóhelyét.		
2.	1956-ban több mint fél millióan hagyták el Magyarországot.		
3.	A menekülttáborokban ugyanolyan körülmények között élnek az emberek, mint lakóhelyeiken.		
4.	A gyermekek teszik ki a világ menekültjeinek több mint felét.		
5.	Az ENSZ alapokmánya rögzítette a meneküléshez való jogot.		
6.	Minden menekült kérvényezheti a letelepedési jogot és az állampolgárságot.		

KARIKÁZD BE A MEGFELELŐT!

A feladat elvégzése előtt vagy után töltötted ki:

ELŐTTE

UTÁNA

